

Industri

Allvarliga arbetsskador och sjukfrånvaro

April 2025

Vi arbetar förebyggande

Afa Försäkring ägs av arbetsmarknadens parter och administrerar kollektivavtalade försäkringar. Våra största uppdragsgivare är Kommuner och regioner. Varje år satsar våra ägare och uppdragsgivare cirka 300 miljoner kronor genom Afa Försäkring på insatser som ska stötta arbetsgivare och anställda i deras förebyggande arbete. På så vis bidrar vi till färre arbetsskador och minskad sjukfrånvaro på landets arbetsplatser.

Grunden i vårt förebyggande arbete är vår skadedatabas, som innehåller 16 miljoner försäkringsärenden. Ur skadedatabasen kan vi ta fram statistik om vilka yrken och arbetsuppgifter som är förknippade med olika skador och sjukdomar. Statistiken används bland annat som beslutsunderlag för den forskning vi finansierar inom arbetsmiljö och hälsa.

För att göra informationen tillgänglig för allmänheten presenterar vi varje år aktuell statistik i vår årsrapport och i flera delrapporter. Årsrapporten är mer generell medan delrapporterna belyser specifika områden, till exempel allvariga arbetsskador och sjukfrånvaro inom industrin, som den här rapporten.

Vår vision är att alla ska ha en trygg vardag.

Läs mer på afaforsakring.se

Innehåll

Om rapporten	4
Sammanfattning	8
Bakgrund	10
Allvarliga arbetsolycksfall inom industrin	12
Arbetsolycksfallens fördelning efter allvarlighet och yrkesgrupp	13
Risk för allvarliga arbetsolycksfall över tid	15
Risk för allvarliga arbetsolycksfall per åldersgrupp	17
Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall	18
Åldersberoende risk efter händelsetyp	21
Var på kroppen sker skadorna?	22
Exempel på händelseförlopp	30
Fördjupning Maskinolyckor	38
Fördjupning Ingenjörer inom industrin	41
Arbetssjukdomar inom industrin	42
Långvarig sjukfrånvaro	46
Risk för långvarig sjukfrånvaro över tid	48
Risk för långvarig sjukfrånvaro över tid per åldersgrupp	51
Vilka diagnoser ligger bakom långvarig sjukfrånvaro?	53
Kortvarig sjukfrånvaro	56
Risk för kortvarig sjukfrånvaro över tid	59
Risk för kortvarig sjukfrånvaro över tid per åldersgrupp	62
Vilka diagnoser orsakar kortvarig sjukfrånvaro?	63
Upprepad sjukfrånvaro	64
Förslag på förebyggande åtgärder	66

Om rapporten

Rapporten bygger på statistik från Afa Försäkrings skadedatabas och handlar om allvarliga arbetsskador och sjukfrånvaro för yrkesgrupperna:

- **Gruv- och bergarbete, stenhuggare**
- **Livsmedelsarbete**
- **Metall- och övrigt industriellt arbete**
- **Pappers- och pappersmassearbetare**
- **Textil-, skinn och läderindustriarbete**
- **Träindustriarbete**

Bland annat redovisas de vanligaste orsakerna till allvarliga arbetsolycksfall och de vanligaste diagnoserna vid långvarig och kortvarig sjukfrånvaro för yrkesgrupperna.

Inom dessa yrkesgrupper har vi studerat 65 552 långa sjukfall, 96 434 korta sjukfall och 21 301 allvarliga arbetsolyckor som har inträffat under åren 2015–2023. Vi har också studerat 1 957 arbetssjukdomar som har visat sig 2015–2023. För ingenjörer inom industrin har vi studerat 113 allvarliga arbetsolyckor som har inträffat under samma period. Statistiken redovisas efter skadeår/visandeår/insjuknandeår, det vill säga det år som arbetsolycksfallet inträffade, arbetssjukdomen visade sig, eller sjukfallet påbörjades.

Afa Försäkrings skadedatabas är en dynamisk databas. Det betyder att sjukfall och arbetsskador kan rapporteras in i efterhand, vilket ger en eftersläpning i inflödet av försäkringsärenden. Normalt beräknar vi att det tar cirka två till tre år innan majoriteten av de skador som har inträffat under ett skadeår har rapporterats in till Afa Försäkring. Eftersläpningen för arbetssjukdomar är dock längre.

I rapporten är risken, det vill säga antalet arbetsolycksfall/sjukfall per 1 000 sysselsatta, beräknad för perioden 2015–2023. Varje skadeår/visandeår är avläst 31 december året efter skadeår/visandeår. Till beräkningarna har sysselsättningsstatistik från Statistikmyndigheten SCB:s yrkesregister använts. Statistiken finns tillgänglig för åren 2015–2023.

Yrkesgruppen gruv- och bergarbete, stenhuggare omfattar yrkena bergsprängare, brunnborrare, m.fl., gruv- och stenbrottsarbetare, processoperatörer, stenkross- och malmförädlingsanläggning och stenhuggare, m.fl.

Yrkesgruppen livsmedelsarbetare omfattar bagare och konditorer, maskinoperatörer, inom kvarn-, bageri- och konfektyrindustri, kött- och fiskberedningsindustri och mejeri. Provmakare och kvalitetsbedömare, slaktare och styckare, m.fl, övriga livsmedelsförädlare och övriga maskinoperatörer inom livsmedelsindustri, m.m.

Yrkesgruppen metall- och övrigt industriellt arbete

omfattar andra process- och maskinoperatörer, drifttekniker vid värme- och vattenverk, finmekaniker, flygmekaniker, m.fl., fordonsmontörer, gjutare, handpaketerare och andra fabriksarbetare, lackerare och industrimålare, maskinoperatörer inom farmaceutiska produkter, gummiindustri, kemisktekniska och fotografiska produkter, plastindustri, påfyllning, packning och märkning och ytbehandling. Yrkesgruppen omfattar också maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete, montörer inom elektrisk och elektronisk utrustning och metall-, gummi- och plastprodukter. I yrkesgruppen ingår även motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer, processövervakare, kemisk industri, processövervakare, metallproduktion, slipare, m.fl., smeder, svetsare och glasskärare, tunnplåtslagare, underhållsmekaniker och maskinreparatörer, valsverksoperatörer, verktygsmakare, övriga drifttekniker och processövervakare, övriga maskin- och processoperatörer vid stål- och metallverk och övriga montörer.

Yrkesgruppen pappers- och pappersmassearbetare

omfattar maskinoperatörer, pappersvaruindustri och processoperatörer inom papper och pappersmassa.

Yrkesgruppen textil-, skinn och läderindustriarbete

omfattar läderhantverkare och skomakare, maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning, skräddare och ateljésömmerskor, m.fl., sömmare, tapetserare och övriga maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri.

Yrkesgruppen träindustriarbete

omfattar manuella ytbehandlare, maskinoperatörer inom ytbehandling, maskinsnickare och maskinoperatörer, träindustri, montörer, träprodukter och operatörer inom sågverk, hyvleri och plywood, m.m.

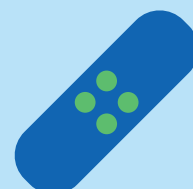
Yrkesgrupperna omfattas huvudsakligen av fackförbunden IF Metall, GS, Pappersindustriarbetareförbundet och Livsmedelsarbetareförbundet. Tjänstemän och ingenjörer inom industrin omfattas av Sveriges Ingenjörer och Unionen.

Försäkringarna som är grunden för vår statistik:

Arbetsskadeförsäkringen

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA, omfattar samtliga anställda. Det vill säga såväl arbetare som tjänstemän inom avtalsområdena Svenskt Näringsliv/LO/PTK och Fremia/LO/PTK. Fremia är en arbetsgivarorganisation för kooperativa och idéburna företag. TFA-KL omfattar samtliga anställda i kommuner, regioner, Svenska kyrkan och Sobonaföretag. Sobona är en arbetsgivarorganisation för företag som är verksamma inom kommun- och regionnära verksamheter. Afa Försäkring har också uppdraget att administrera och reglera arbetsskador i enlighet med det statliga personskadeavtalet (PSA), och har därför information om i stort sett alla anmälda arbetsskador i Sverige.

Sjukförsäkringen

Avtalsgruppsjukförsäkring AGS omfattar arbetare inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO och Kooperationen. AGS-KL omfattar anställda i kommuner, regioner, Svenska kyrkan och Sobonaföretag. Sjukförsäkringen omfattar däremot inte statligt anställda eller tjänstemän inom det privata avtalsområdet. Sjukförsäkringen ger ett komplement till sjukpenning eller sjuk-/aktivitetsersättning från Försäkringskassan och sjukfrånvaron behöver inte vara arbetsrelaterad.

I rapporten presenteras statistik om:

► Arbetsskador

Grunden för statistiken om arbetsolycksfall och arbets-sjukdomar är skador som har gett ersättningar från Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA. Statistiken som redovisas avser endast godkända arbetsskador. Med en allvarlig arbetsolycka menar vi att olyckan har lett till mer än 30 dagars sjukskrivning eller motsvarande läkningstid, eller till medicinsk invaliditet. Medicinsk invaliditet är ett försäkringsmedicinskt mått som anges i procent (%). Det är ett mått på den bestående kroppsliga funktionsnedsättningen till följd av arbetsskadan. Den medicinska invaliditetsgraden avgörs först då skadan har nått ett tillstånd då inga förändringar förväntas. Fram till dess görs en preliminär uppskattning av skadans svårighetsgrad.

► Långa sjukfall

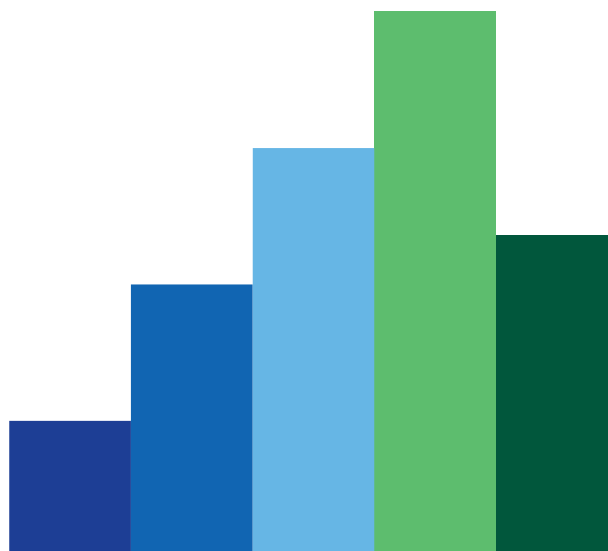
Grunden för avsnitten om långa sjukfall är ersatta sjukfall i Afa Försäkrings sjukförsäkring, Avtalsgruppsjukförsäkring AGS, som omfattar privatanställda arbetare. Med ett långt sjukfall menar vi en sjukskrivning som har pågått i mer än 90 dagar eller lett till sjuk- eller aktivitetsersättning, hos Afa Försäkring kallad månadsersättning. Aktivitetsersättning är en tidsbegränsad ersättning som Försäkringskassan kan bevilja unga i åldern 19–29 år.

► Korta sjukfall

Avtalsgruppsjukförsäkringen för privatanställda arbetare, AGS, lämnar i normalfallet ersättning från och med dag 15 i ett sjukfall. För industrin är det därför möjligt att redovisa statistik för korta sjukfall, vilket vi definierar som sjukfall som blivit mellan 15 och 90 dagar långa. Anställda som omfattas av Massa- och Pappersindustrins kollektivavtal vid sjukfrånvaro hade fram till oktober 2024 rätt till en kompletterande sjuklön från arbetsgivaren de första 90 sjukdagarna enligt avtal. Av denna anledning ingår inte yrkesgruppen Pappers- och pappersmassearbetare i redovisningen av kortvarig sjukfrånvaro.

Kompletterande statistik

Afa Försäkring registrerar diagnoskoder enligt kodsyste-met ICD-10 som administreras av Socialstyrelsen (Socialstyrelsen, 2025). Yrkes-grupperna i rapporten baseras på standard för svensk yrkesklassificering, SSYK (SCB, 2012), och uppgifter om antalet sysselsatta kommer från SCB:s yrkesregister. I rapporten är risken, det vill säga antalet sjukfall per 1 000 syssel-satta, beräknad för perioden 2015–2023. Till beräkningarna har sysselsättningsstatistik från yrkesregistret använts. Under 2018 gjordes uppdateringar som ledde till förändringar för vissa SSYK-grupper inom kommuner och regioner. Från 2019 använder SCB en ny datakälla och metod för att klassificera förvärvsarbetare, och från referensår 2022 bygger yrkesregistret på en ny datakälla (BAS). Dessa förändringar innebär tidsseriebrott mellan åren 2017 och 2018, 2018 och 2019 samt mellan 2021 och 2022.

Sammanfattning

Rapporten handlar om allvarliga arbetsskador och sjukfrånvaro inom industrin i privat sektor.

Arbetsskador

- 1 Anställda inom industrin har högre risk för allvarliga arbetsolycksfall än genomsnittet för samtliga yrkesgrupper i privat sektor.
- 2 Olyckor med *maskiner och verktyg* och *fall i samma nivå* är de vanligaste orsakerna till ett allvarligt arbetsolycksfall inom industrin.
- 3 Inom industrin har *gruv- och bergarbete*, *stenhuggare* och *livsmedelsarbetare* högst risk för ett allvarligt arbetsolycksfall medan yrkesgruppen *textil-, skinn och läderindustriarbete* har lägst risk.
- 4 Yngre skadar sig oftare vid olyckor med *maskiner och verktyg* eller när de skär sig på något. Äldre skadar sig oftare i fallolyckor.

- 5 För samtliga yrkesgrupper är klämskador den vanligaste orsaken till allvarliga arbetsolycksfall vid arbete med maskiner och framställning.
- 6 För ingenjörer inom industrin är den vanligaste orsaken till en allvarlig arbetsolycka att man faller i samma nivå som man befinner sig på.
- 7 De vanligaste orsakerna bakom godkända arbetssjukdomar för anställda inom industrin är *effekter av vibration och buller*.

Långvarig sjukfrånvaro

- 1 Risken för långvarig sjukfrånvaro inom industrin ökade 2023 för både kvinnor och män. Risken är högre för industrin än för hela gruppen privatanställda arbetare.
- 2 *Muskuloskeletal diagnos*, som ryggsjukdomar och reumatism, är den vanligaste orsaken till långvarig sjukfrånvaro inom industrin.
- 3 Textil-, skinn och läderindustriarbete har den högsta risken för långvarig sjukfrånvaro inom industrin. Pappers- och pappersmassearbetare har den lägsta risken.
- 4 Kvinnor inom industrin har högre risk för långvarig sjukfrånvaro än män och äldre har högre risk än yngre.

Kortvarig sjukfrånvaro

- 1 Ökande ålder påverkar även risken för kortvarig sjukfrånvaro men inte i samma utsträckning som för långvarig sjukfrånvaro.
- 2 De kortvariga sjukfallen har, jämfört med de långvariga, en lägre andel psykiska och muskuloskeletal diagnos och en högre andel sjukfall på grund av olycksfall på fritiden.
- 3 Risken för kortvarig sjukfrånvaro inom industrin ökade 2023 för både kvinnor och män.

Bakgrund

På den svenska arbetsmarknaden är yrkesgrupper inom industrin bland de mest utsatta för arbetsskador och sjukfrånvaro. Industrin sysselsatte 2023 drygt 300 000 personer, vilket är sju procent av det totala antalet sysselsatta i landet. För män utgör yrkesgrupperna i industrin elva procent av samtliga sysselsatta. Det är därför viktigt att kartlägga vilka händelser som orsakar allvarliga arbetsskador och vilka diagnoser som leder till långvarig sjukfrånvaro inom dessa yrkesgrupper.

Industrin kan definieras som en samling av företag och verksamheter som är involverade i produktionen av varor. Det kan omfatta allt från tillverkning och bearbetning av råvaror till distribution av färdiga produkter.

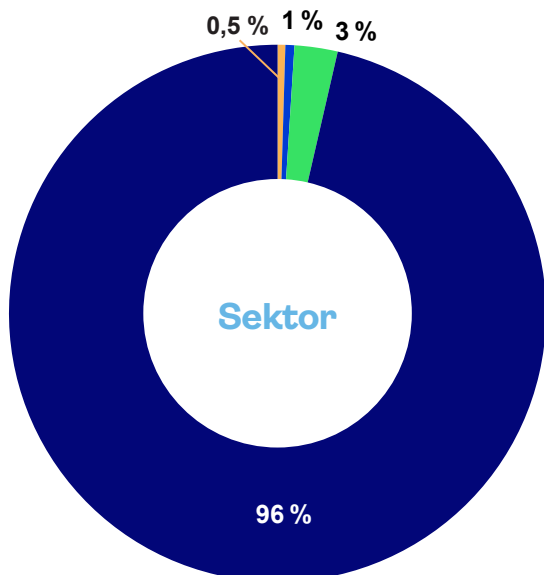
Rapporten bygger på statistik över försäkringsärenden inom de sex yrkesgrupperna *gruv- och bergarbete*, *stenhuggare*, *livsmedelsarbete*, *metall- och övrigt industri-*

ellt arbete, *pappers- och pappersmassearbetare*, *textil-, skinn och läderindustriarbete* och *träindustriarbete*. Som **diagram A** visar är 96 procent av de arbetande inom industriyrken anställda inom privat sektor, medan cirka 3 procent är anställda inom kommunal sektor.¹ Staten och regional sektor står för drygt 1 procent var av sysselsättningen inom industrin. Fördelningen gör att statistiken i rapporten inte redovisas uppdelat på sektor utan enbart för privat sektor.

Som **diagram B** visar utgör yrkesgruppen *metall- och övrigt industriellt arbete* 81 procent av de sysselsatta inom industrin medan *livsmedelsarbetare* utgör 7 procent. *Träindustriarbete* utgör 6 procent, *pappers- och pappersmassearbetare* 3 procent och *textil-, skinn och läderindustriarbete* respektive *gruv- och bergarbete*, *stenhuggare* 2 procent vardera.

Diagram A

Sysselsättning inom industriyrken uppdelad på sektor, år 2023.

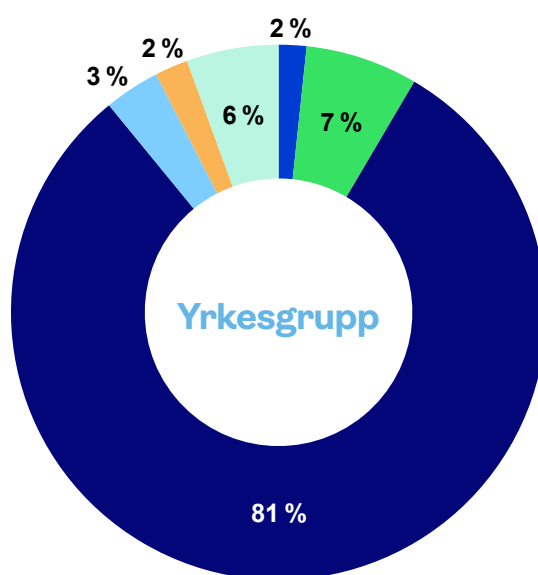

- Staten
- Regioner
- Kommuner
- Privat sektor

Källa: Statistikmyndigheten SCB.

Diagram B

Sysselsättning inom industrin uppdelad på yrkesgrupp, år 2023. Privat sektor.

- Gruv- och bergarbete, stenhuggare
- Livsmedelsarbete
- Metall- och övrigt industriellt arbete
- Pappers- och pappersmassearbetare
- Textil-, skinn och läderindustriarbete
- Träindustriarbete

¹ Industriyrken i kommuner och regioner är exempelvis drifttekniker vid värme- och vattenverk och underhållsmekaniker och maskinreparatörer.

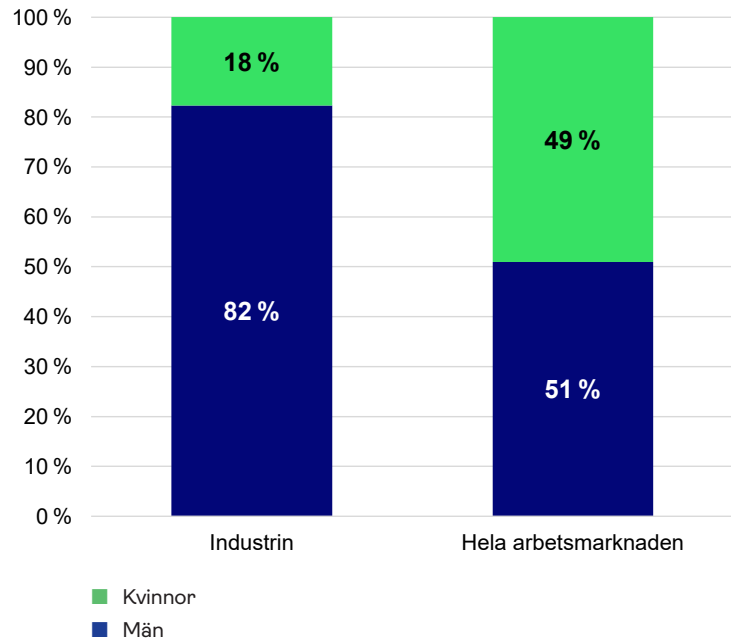
Som **diagram C** visar är industrin mansdominerad och könsfördelningen inom de studerade yrkesgrupperna i rapporten skiljer sig från könsfördelningen för hela den svenska arbetsmarknaden. År 2023 var 49 procent av de sysselsatta på den svenska arbetsmarknaden kvinnor och 51 procent var män. Samma år var 18 procent av de sysselsatta inom industrin kvinnor och 82 procent var män. Den stora mansdominansen inom industrin gör att statistiken i rapporten i vissa fall inte går att dela upp på kön.

Diagram D visar att för män skiljer sig ålderssammansättningen inom industrin inte anmärkningsvärt mycket från ålderssammansättningen på den svenska arbetsmarknaden i sin helhet.

För kvinnor inom industrin är däremot en större andel yngre jämfört med hela arbetsmarknaden. Detta kan bero på att kvinnor i större utsträckning har en eftergymnasial utbildning och därmed kommer in senare på arbetsmarknaden.

Diagram C

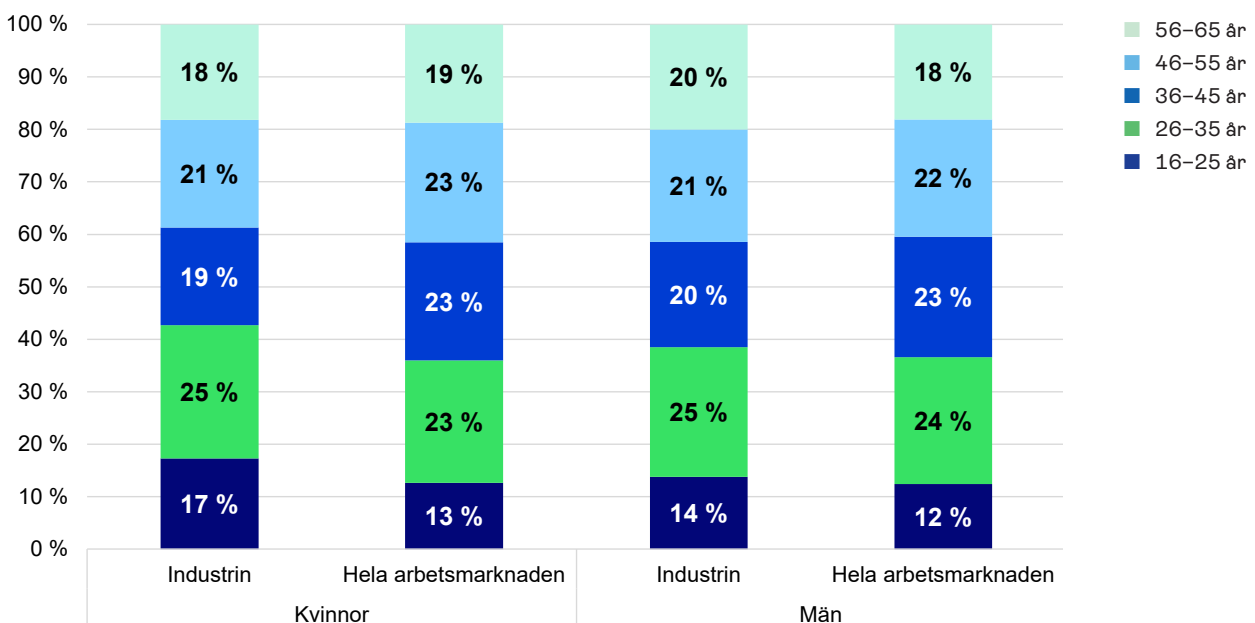
Könsfördelning inom industrin och hela den svenska arbetsmarknaden, år 2023.

Källa: Statistikmyndigheten SCB.

Diagram D

Åldersfördelning inom industrin och hela den svenska arbetsmarknaden, år 2023.

Källa: Statistikmyndigheten SCB.

Allvarliga arbets- olycksfall inom industrin

I detta avsnitt redovisar vi statistik över allvarliga arbetsolycksfall inom industrin. Arbetsolycksfallen som redovisas utgörs av ärenden som har godkänts för ersättning från Trygghetsförsäkringen vid arbetsskada för privatanställda, TFA.

Arbetsolycksfallens fördelning efter allvarlighet och yrkesgrupp

Tabell 1 visar antalet allvarliga arbetsolycksfall inom industrin i privat sektor uppdelat på kön för åren 2015–2023. Hur allvarlig en skada är bedöms utifrån hur lång tid sjukfallet varat och om den har lett till permanent funktionsnedsättning i form av medicinsk invaliditet eller till dödsfall.² Antalet olycksfall har legat på en jämn nivå de senaste åren. Med en allvarlig arbetsolycka menar vi att

olyckan har lett till mer än 30 dagars sjukskrivning eller motsvarande läkningstid, och/eller medicinsk invaliditet.

Tabellen visar även hur stor andel av de allvarliga arbetsolyckorna som ledde till medicinsk invaliditet år 2023. För hela industrin ledde i genomsnitt 64 procent av de allvarliga arbetsolyckorna till medicinsk invaliditet.³

Tabell 1

Antal godkända allvarliga arbetsolycksfall efter kön inom industrin, 2015–2023. Privat sektor.

Allvarliga arbetsolycksfall	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Total	2 448	2 340	2 499	2 526	2 498	2 089	2 321	2 314	2 266
Varav kvinnor	343	322	333	372	335	307	320	337	347
Varav män	2 105	2 018	2 166	2 154	2 163	1 782	2 001	1 977	1 919
Andel allvarliga arbetsolycksfall som lett till medicinsk invaliditet	62 %	60 %	65 %	68 %	67 %	66 %	62 %	63 %	64 %

Tabell 2 redovisar antalet allvarliga arbetsolycksfall uppdelat på de sex yrkesgrupperna inom industrin. Inom gruppen *gruv- och bergarbete, stenhuggare* arbetar få kvinnor, vilket gör att kvinnor och män redovisas tillsammans. Flest arbetsolycksfall drabbade yrkesgruppen *metall- och övrigt industriellt arbete*. Det är också den största yrkesgruppen i industrin. Då antalet sysselsatta skiljer sig mellan yrkesgrupperna behöver olycksfallen sättas i relation till sysselsättningen när man jämför grupperna, vilket görs i följande avsnitt.

Andelen olyckor som lett till medicinsk invaliditet var störst i yrkesgruppen *träindustriarbetare* och minst

i gruppen *textil-, skinn och läderindustriarbetare*. Att förekomsten av olyckor som lett till medicinsk invaliditet varierar mellan yrkesgrupperna beror troligtvis på att arbetsuppgifter och därmed typen av olyckor skiljer sig åt mellan grupperna. I följande avsnitt beskrivs de händelseförlopp som oftast orsakar ett arbetsolycksfall för anställda inom industrin.

Antalet arbetsolycksfall skiljer sig mellan kvinnor och män i de olika yrkesgrupperna. Det beror till stor del på att de flesta sysselsatta inom industrin är män. På grund av den ojämna könsfördelningen kommer merparten av statistiken i detta avsnitt inte att redovisas uppdelat på kön.

² Medicinsk invaliditet är ett mått på den bestående kroppsliga funktionsnedsättningen till följd av en arbetsskada och graderas i procent av funktionsnedsättning.

³ I genomsnitt för samtliga yrkesgrupper i privat sektor ledde 55 procent av de allvarliga arbetsolyckorna till medicinsk invaliditet år 2023.

Tabell 2

Antal godkända allvarliga arbetsolycksfall 2015–2023 och andel med medicinsk invaliditet 2023, per yrkesgrupp inom industrin. Privat sektor.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Andel medicinsk invaliditet 2023
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	39	36	52	53	62	45	58	49	58	57 %
Livsmedelsarbete	228	237	249	240	230	229	231	255	230	65 %
Varav kvinnor	75	69	65	70	72	67	70	73	58	59 %
Varav män	153	168	184	170	158	162	161	182	172	67 %
Metall- och övrigt industriellt arbete	1 845	1 783	1 890	1 919	1 895	1 565	1 722	1 695	1 712	64 %
Varav kvinnor	203	191	204	238	204	175	196	199	222	59 %
Varav män	1 642	1 592	1 686	1 681	1 691	1 390	1 526	1 496	1 490	65 %
Pappers- och pappersmassearbetare	82	73	70	72	75	65	73	73	61	65 %
Varav kvinnor	18	17	14	21	15	21	11	14	17	71 %
Varav män	64	56	56	51	60	44	62	59	44	64 %
Textil-, skinn och läderindustriarbete	39	31	26	35	29	28	18	37	35	49 %
Varav kvinnor	22	17	12	19		17		17	14	57 %
Varav män	17	14	14	16	20	11	13	20	21	43 %
Träindustriarbete	215	180	212	207	207	157	219	205	170	66 %
Varav kvinnor	25	28	35	23	30	22	35	32	30	73 %
Varav män	190	152	177	184	177	135	184	173	140	65 %
Totalt	2 448	2 340	2 499	2 526	2 498	2 089	2 321	2 314	2 266	

Avläst 2024-12-31.

Risk för allvarliga arbetsolycksfall över tid

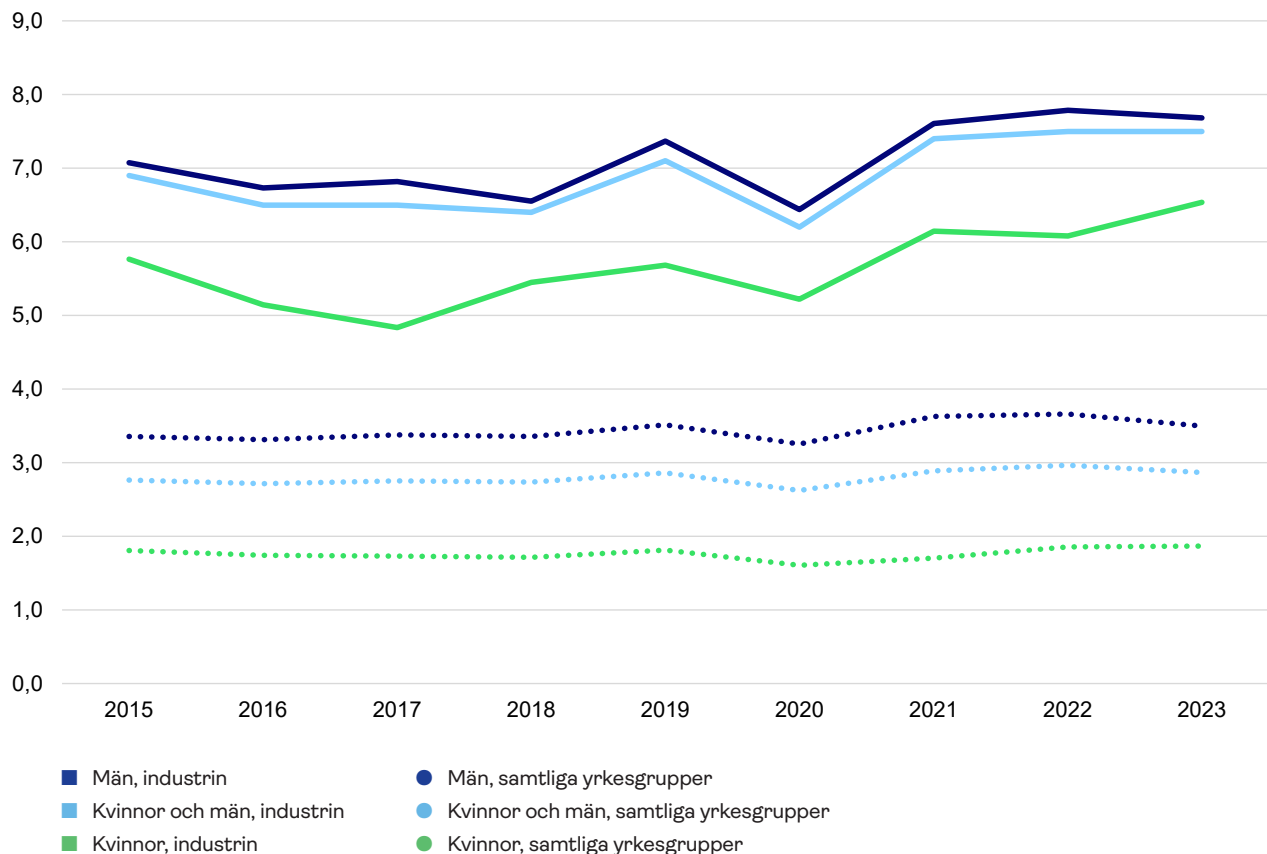
Diagram 1 visar antalet allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta över tid, även kallat risk för allvarliga arbetsolycksfall.⁴ Risken redovisas för män och kvinnor tillsammans samt uppdelat på kön för anställda inom industrin i privat sektor. Som jämförelse visas även motsvarande mått för samtliga yrkesgrupper i privat sektor. Anställda inom industrin har en högre risk att drabbas av en allvarlig arbetsolycka än genomsnittet för samtliga yrkesgrupper i privat sektor. Det gäller både kvinnor och män.

Inom industrin står män för 82 procent av sysselsättningen. Deras risk att råka ut för en allvarlig arbetsolycka har därmed en större påverkan på industrins totala risk än

vad kvinnornas har. Den totala risken för industrin ligger därför nära männens risk för en allvarlig arbetsolycka. Männens risk har de senaste åren legat på en stabil nivå och uppgick 2023 till 7,7 allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta. Kvinnornas risk varierar mer mellan åren, och uppgick 2023 till 6,5. Variationen beror till stor del på att betydligt färre kvinnor än män arbetar i industrin, vilket gör att antalet olyckor är lågt. En mindre förändring i antalet olyckor kan få ett relativt stort genomslag i statistiken. Med anledning av detta kommer vi inte att bryta ner följande statistikmått på kön utan istället redovisa statistik för de båda könen tillsammans.

Diagram 1

Risk för allvarliga arbetsolycksfall. Privat sektor.

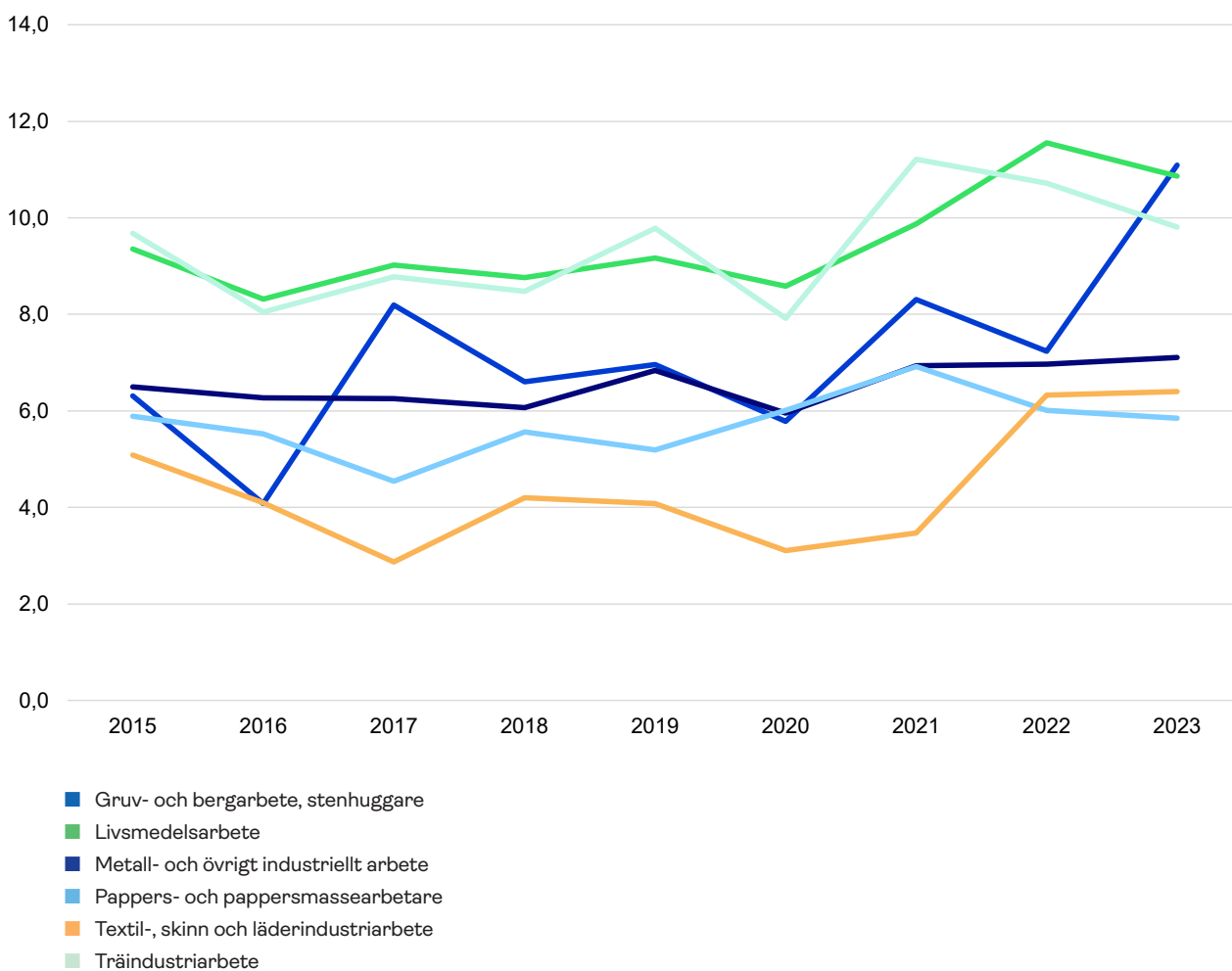
⁴ Risken för varje skadeår är avläst 31 december året efter att olyckan skedde.

I **diagram 2** redovisas den totala risken inom industrin från **diagram 1**, uppdelat på de sex yrkesgrupperna. Samtliga yrkesgrupper inom industrin har högre risk för ett allvarligt arbetsolycksfall än genomsnittet för privat sektor. Högst risk har *livsmedelsarbetare, träindustriarbetare* och *metall- och övrigt industriellt arbete*. Lägst risk

har grupperna *pappers- och pappersmassarbetare* och *textil-, skinn och läderindustriarbete*. Variationen av risk för gruppen *gruv- och bergarbete, stenhuggare* beror till stor del på att antalet olyckor är lågt. En mindre förändring i antalet olyckor kan få ett relativt stort genomslag i statistiken.

Diagram 2

Risk för allvarliga arbetsolycksfall per yrkesgrupp inom industrin. Kvinnor och män, privat sektor.

Risk för allvarliga arbetsolycksfall per åldersgrupp

Diagram 3 visar risken för allvarliga arbetsolycksfall inom industrin i privat sektor för 2023. Diagrammet är uppdelat efter åldersgrupp. Antalet olyckor inom yrkesgrupperna *gruv- och bergarbete, stenhuggare, pappers- och pappersmassearbetare* och *textil-, skinn och läderindustriarbete* är för få för att redovisas i detta diagram.

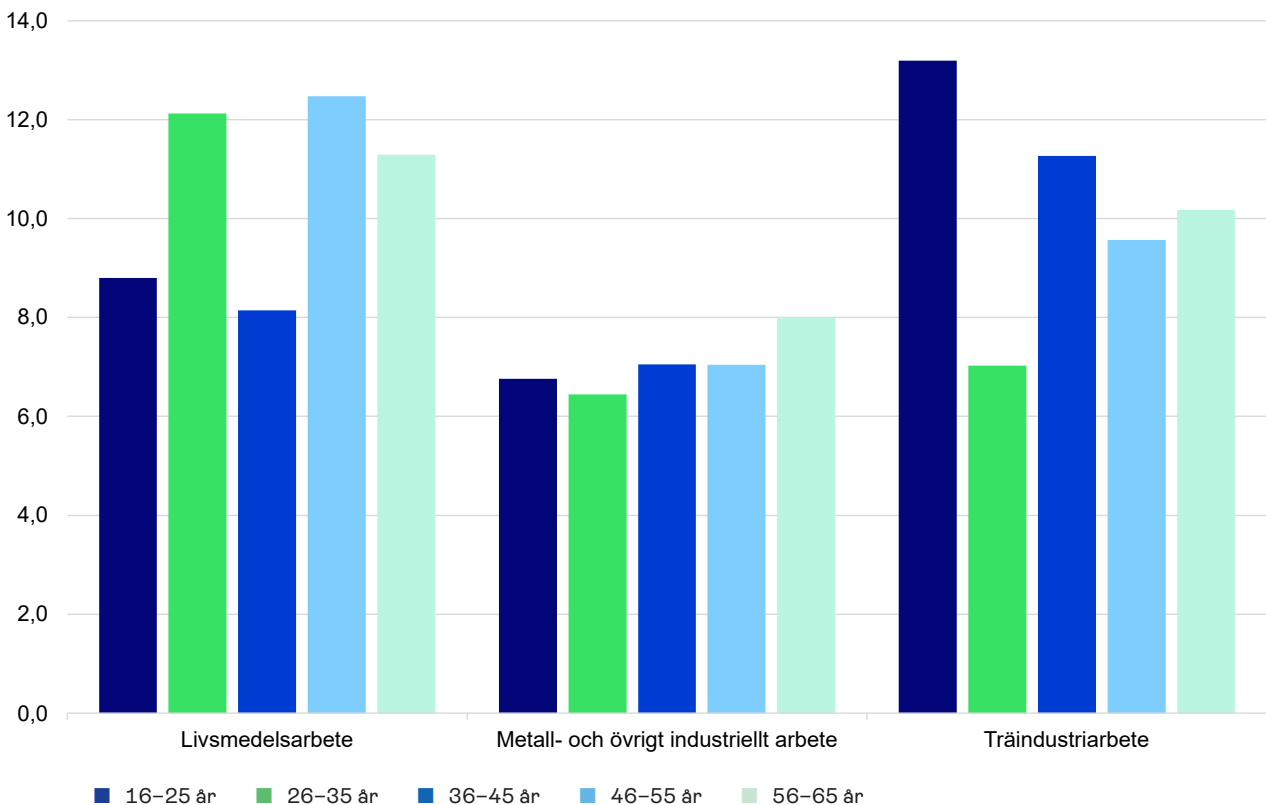
Inom yrkesgruppen *träindustriarbete* har åldersgruppen 16–25 år högst olycksrisk. Inom gruppen *livsmedelsarbetare* har åldersgruppen 46–55 år högst risk medan gruppen 26–35 år har näst högst risk. Inom yrkesgruppen *metall- och övrigt industriellt arbete* har den äldsta åldersgruppen, 56–65 år, högst risk.

Att de yngre åldersgrupperna har en hög risk kan tolkas som att det finns en ökad olycksrisk på grund av att man är ny i yrket. Man kan ha andra arbetsuppgifter och har förmodligen inte hunnit utveckla samma risktänk som sina mer erfarna kollegor. Att de äldre åldersgrupperna har en hög olycksrisk kan bland annat bero på att skador generellt läker långsammare för äldre än för yngre, vilket ökar risken för ytterligare skador.

Det finns skillnader mellan åldersgrupper när det gäller vilken typ av olyckor man drabbas av. I följande avsnitt kommer vi att titta närmare på vilka typer av händelser som den yngsta och den äldsta gruppen har en förhöjd risk för.

Diagram 3

Risk för allvarliga arbetsolycksfall per åldersgrupp inom industrin 2023. Kvinnor och män, privat sektor.

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall

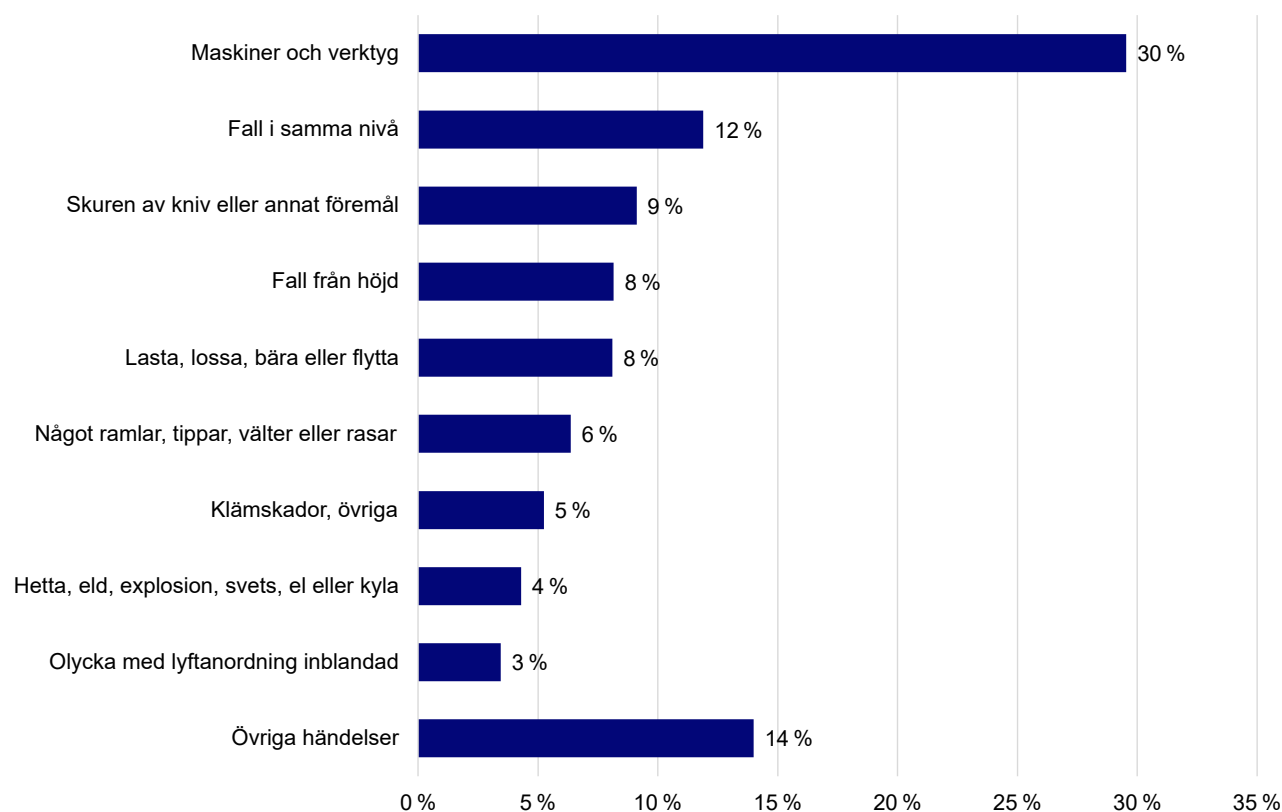
Diagram 4 visar de typer av händelser som oftast orsakade allvarliga arbetsolycksfall 2015–2023 i industrin. På följande sidor ges också exempel på händelseförlopp som har orsakat allvarliga arbetsolycksfall.

Den vanligaste orsaken till en allvarlig arbetsolycka är att man skadar sig vid arbete med *maskiner och verktyg*, till

exempel att man råkar klämma sig i en arbetsmaskin eller slinta med en handborr. Dessa olyckor utgör 30 procent av de allvarliga olyckorna. Näst vanligast är man skadar sig vid *fall i samma nivå* (12 procent). Därefter följer *skuren av kniv eller annat föremål* (9 procent) och *fall från höjd* (8 procent).⁵

Diagram 4

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall inom industrin 2015–2023. Kvinnor och män, privat sektor.

⁵ Maskiner och verktyg inkluderar kategorierna *maskiner för bearbetning och framställning* och *använda verktyg eller maskin (handhållen)*. Fall i samma nivå inkluderar kategorierna *ramla ute*, *ramla inne* och *ramla, oklart inne/ute*. Fall i samma höjd inkluderar kategorierna *fall i trappa*, *fall från höjd* och *stege*.

Tabell 3 visar hur fördelningen av orsaker till allvarliga arbetsolycksfall skiljer sig åt mellan de olika yrkesgrupperna inom industrin.

Yrkesgruppernas arbetsuppgifter skiljer sig från varandra, men det som är förenligt inom industrin är arbetet med industriella maskiner så som löpandebandprincipen eller bearbetning av råvaror. Det innebär att de olika yrkesgrupperna har många gemensamma riskområdena, såsom risken att skada sig på maskiner och verktyg. Andra riskområden är mer yrkesspecifika, som till exempel skärskador, vilka är vanliga i yrkesgruppen *livsmedelsarbetare*.

I gruppen *livsmedelsarbetare* är fördelning av orsaker relativt jämn. Olyckor med *maskiner och verktyg* och *skuren av kniv eller annat föremål* utgör ungefär lika stora andelar och står tillsammans för hälften av olyckorna inom yrkesgruppen. I gruppen *träindustriarbetare* står *maskiner och verktyg* för två av fem olyckor, därefter följer *fall i samma nivå*.

Gruv- och bergarbete, stenhuggare, metall- och övrigt industriellt arbete, pappers- och pappersmassarbetare och gruppen *textil-, skinn och läderindustriarbete* har en stor andel olyckor med *maskiner och verktyg*. *Fall i samma nivå* är också en vanlig olycksorsak inom dessa yrkesgrupper.

Tabell 3

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall per yrkesgrupp inom industrin 2015–2023. Kvinnor och män, privat sektor

	Gruv- och bergarbete, stenhuggare	Livsmedelsarbete	Metall- och övrigt industriellt arbete	Pappers- och pappersmassarbetare	Textil-, skinn och läderindustriarbete	Träindustriarbete
Maskiner och verktyg	24 %	27 %	29 %	32 %	26 %	40 %
Fall i samma nivå	20 %	13 %	11 %	13 %	22 %	12 %
Skuren av kniv eller annat föremål	6 %	20 %	8 %	8 %	7 %	8 %
Fall från höjd	10 %	8 %	8 %	10 %	12 %	8 %
Lasta, lossa, bära eller flytta	10 %	6 %	8 %	6 %	9 %	7 %
Klämskador, övriga	4 %	4 %	5 %	5 %	3 %	5 %
Något ramlar, tippar, välter eller rasar	10 %	4 %	7 %	3 %	3 %	5 %
Hetta, eld, explosion, svets, el eller kyla	2 %	3 %	5 %	7 %	1 %	1 %
Olycka med lyftanordning inblandad	3 %	1 %	4 %	2 %	*	2 %
Övriga händelser	11 %	15 %	14 %	15 %	18 %	11 %

*Beräkning redovisas ej på grund av att antalet skador är för få.

Åldersberoende risk efter händelsetyp

Inom industrin i privat sektor är det den yngsta och de två äldsta åldersgrupperna som har högst risk att drabbas av ett allvarligt arbetsolycksfall. Det finns dock skillnader mellan de olika åldersgrupperna när det gäller vad som oftast orsakar olyckorna. Risken för olyckor med *hetta, eld, explosion, svets, el, maskiner och verktyg* och olyckor när man skär sig på något, är högst i den yngsta åldersgruppen och avtar med åldern. Risken för fallolyckor är däremot lägst i den yngsta åldersgruppen och ökar med stigande ålder. Detta illustreras i **diagram 5** i form av överrisk.

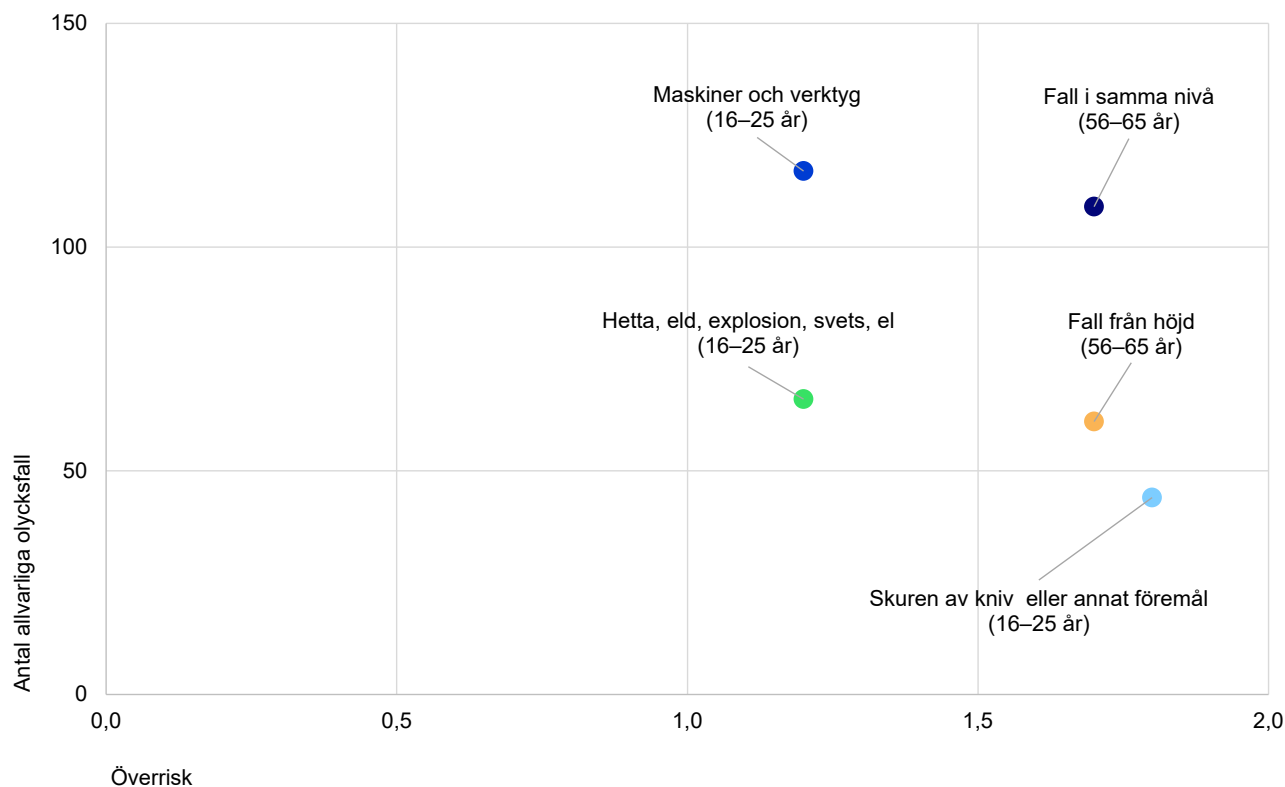
Överrisken beskriver en åldersgrupps risk (antal olyckor per 1 000 sysselsatta) för en specifik händelsetyp i förhållande till genomsnittsriskerna för samma händelsetyp

i samtliga åldersgrupper. Genomsnittsriskerna är 1. När en åldersgrupp har ett värde över 1 för en händelsetyp, tolkas det som att gruppen har en överrisk för den händelsetypen.

Diagrammet visar att åldersgruppen 16–25-år har 1,2 gånger högre risk att drabbas av att olycksfall orsakat av *maskiner och verktyg* och *hetta, eld, explosion, svets, el* än genomsnittet inom industrin. Denna grupp har också 1,8 gånger högre risk att drabbas av olyckor när man skär sig på något. De två äldsta åldersgrupperna har högre risk för fallolyckor. Åldersgruppen 56–65-år har 1,7 gånger högre risk för *fall från höjd* än genomsnittet inom industrin och 1,7 gånger högre risk för *fall i samma nivå*.

Diagram 5

Överrisk att drabbas av ett allvarligt olycksfall per åldersgrupp och händelsetyp inom industrin 2023. Kvinnor och män, privat sektor.

Var på kroppen sker skadorna?

Foto: Adobe Stock

Bild 1–6 visar i procent av det totala antalet allvarliga arbetsolycksfall var på kroppen skadorna har skett vid allvarliga arbetsolycksfall 2015–2023. Det finns inga större skillnader mellan könen inom samma yrkesgrupp när det gäller vilka kroppsdelar som skadas. Däremot skiljer sig skadornas lokalisering något åt mellan yrkesgrupperna, vilket troligtvis beror på att arbetsuppgifterna och därmed typen av olyckor skiljer sig åt mellan grupperna.

Inom industrin är den vanligaste skadan en handskada (skada i finger, fingrar, hand och handled). Denna typ av skada stod för minst 55 procent av skadorna inom yrkesgrupperna *gruv- och bergarbete*, *stenhuggare*, *livsmedelsarbetare*, *träindustriarbetare* och *metall- och övrigt industriellt arbete*.

Inom grupperna *pappers- och pappersmassarbetare* och *textil, skinn och läderindustriarbetare* stod denna typ av skada för knappt hälften av skadorna. Handskador uppkommer ofta vid olyckor med *maskiner och verktyg* eller då man skär sig på kniv eller annat föremål men kan även uppstå vid en klämolycka.

Yrkesgruppen *gruv- och bergarbete*, *stenhuggare* och *textil, skinn och läderindustriarbete* har större andel skador i ben, fot och arm än resten av industrin. Skadorna inträffar ofta vid fall i samma nivå, exempelvis när man går från arbetsstationen för att hämta arbetsredskap.

Bild 1

Gruv- och bergarbete, stenhuggare

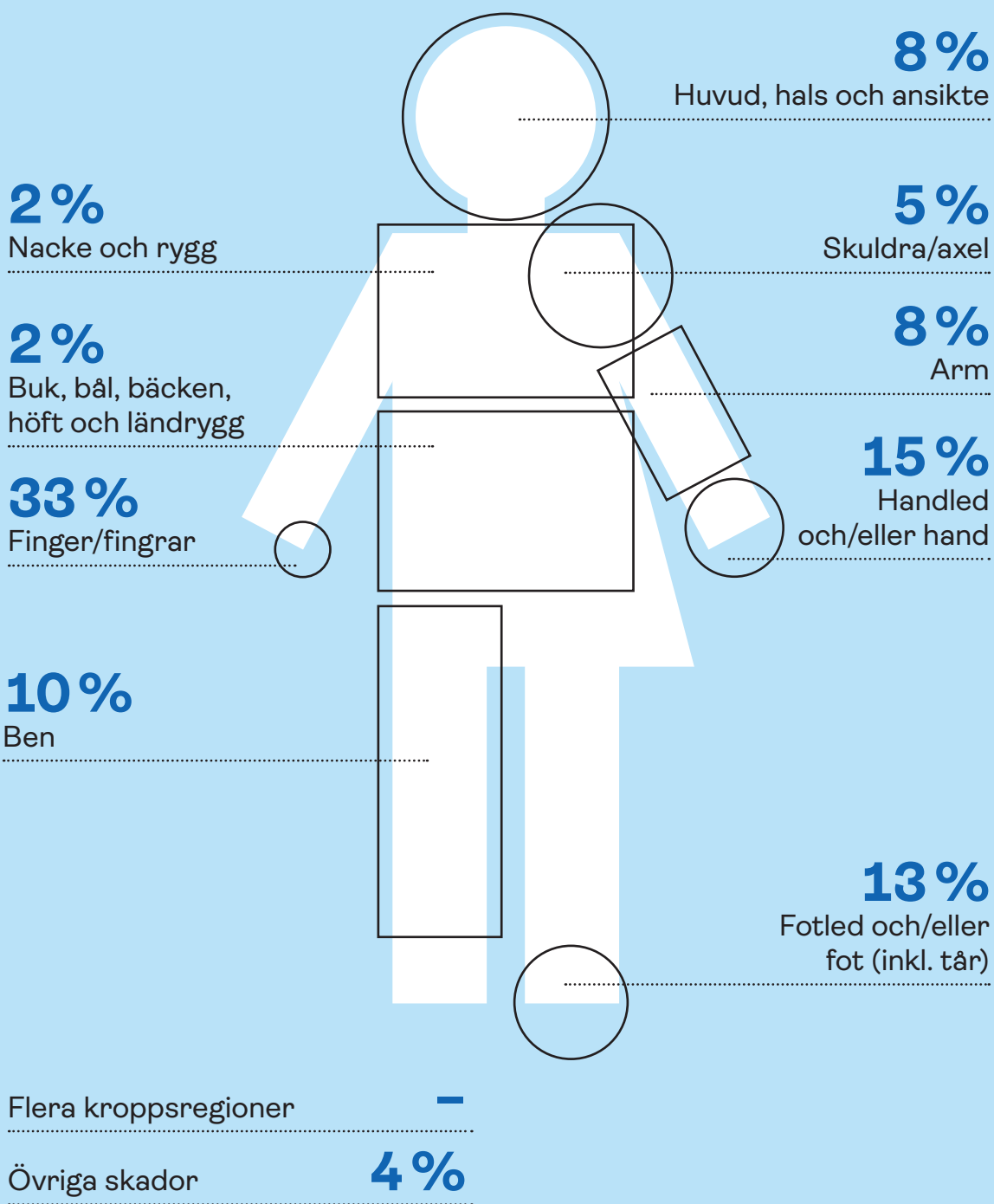

Bild 2

Livsmedelsarbete

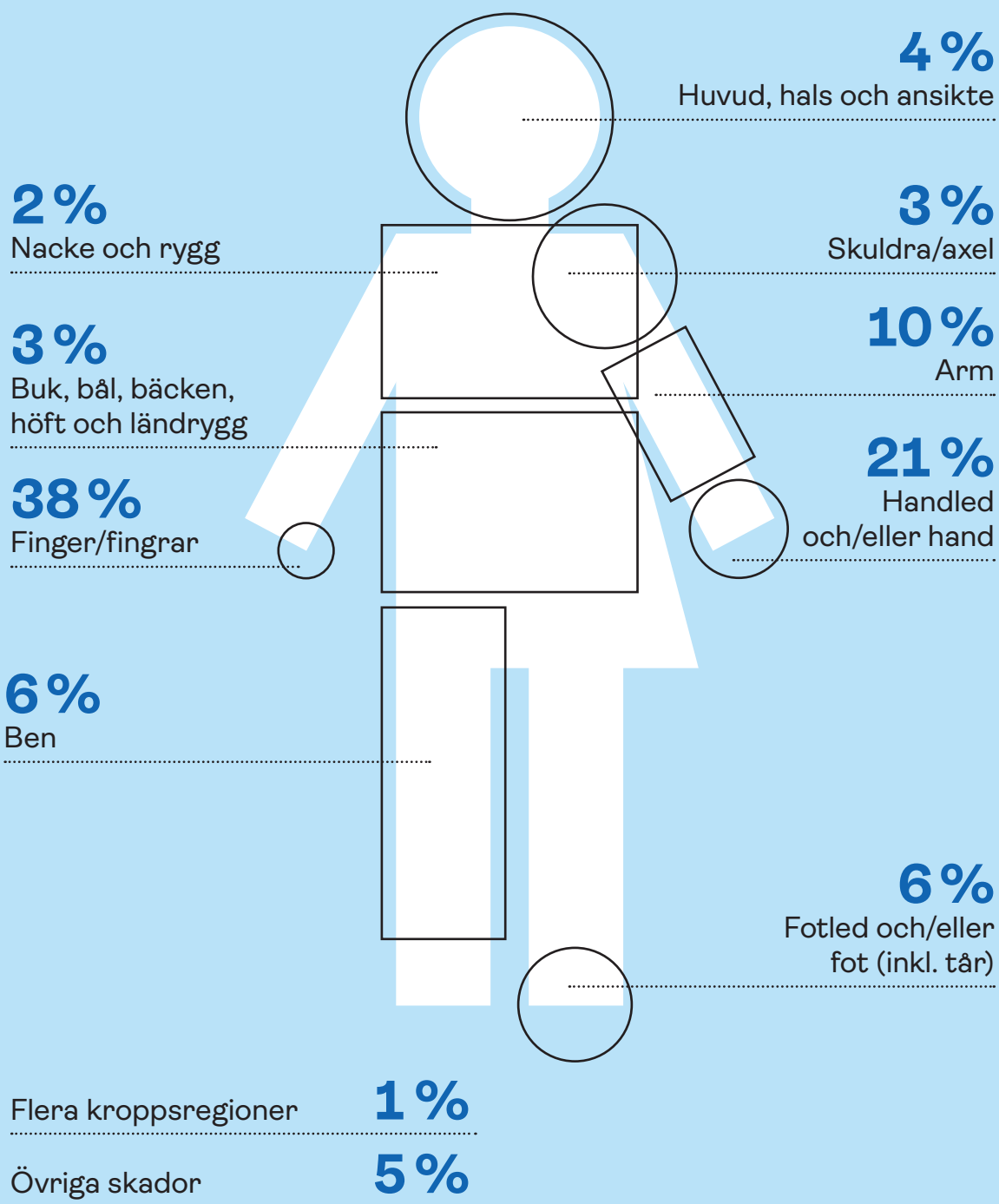

Bild 3

Metall- och övrigt industriellt arbete

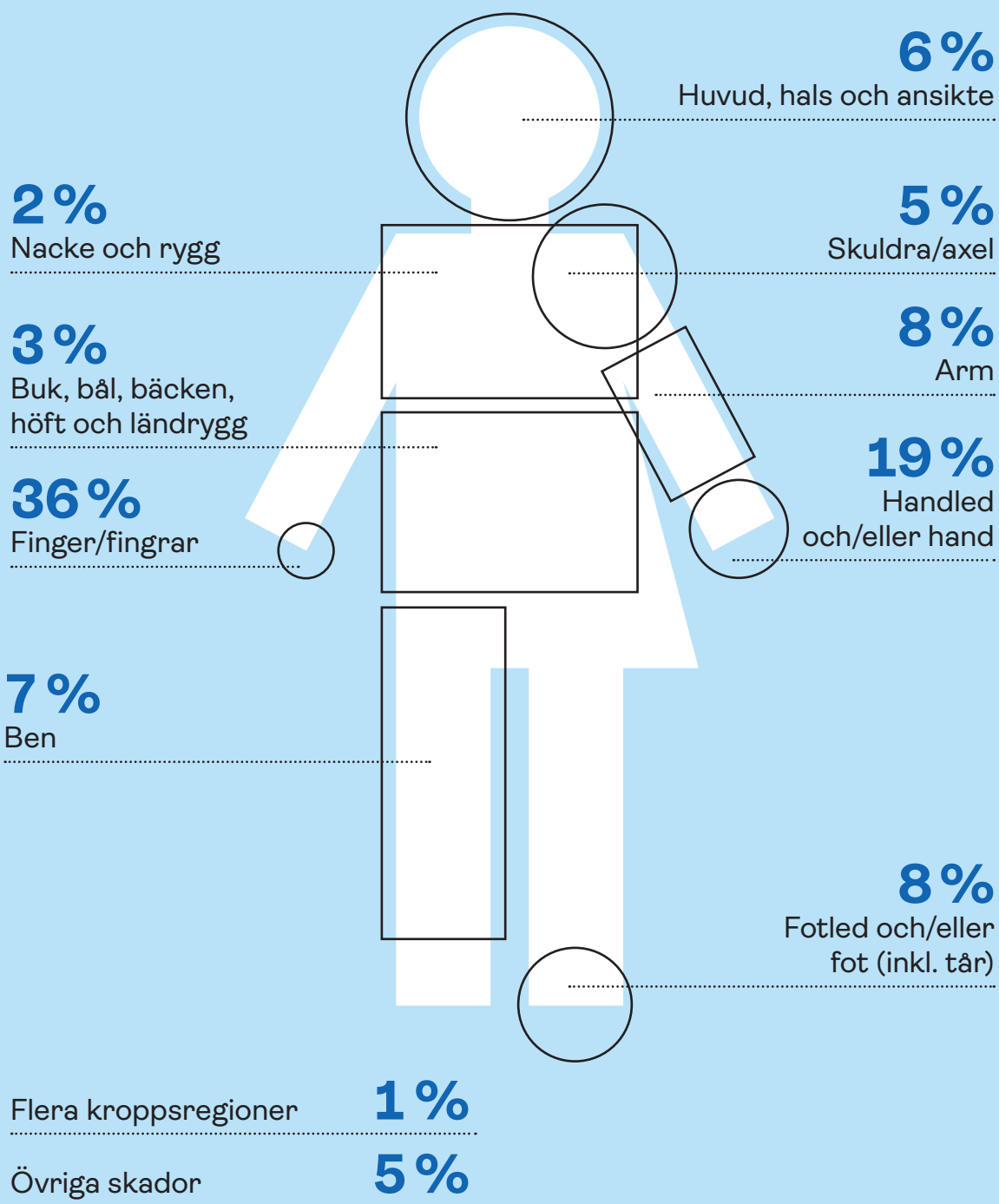

Bild 4

Pappers- och pappersmassearbetare

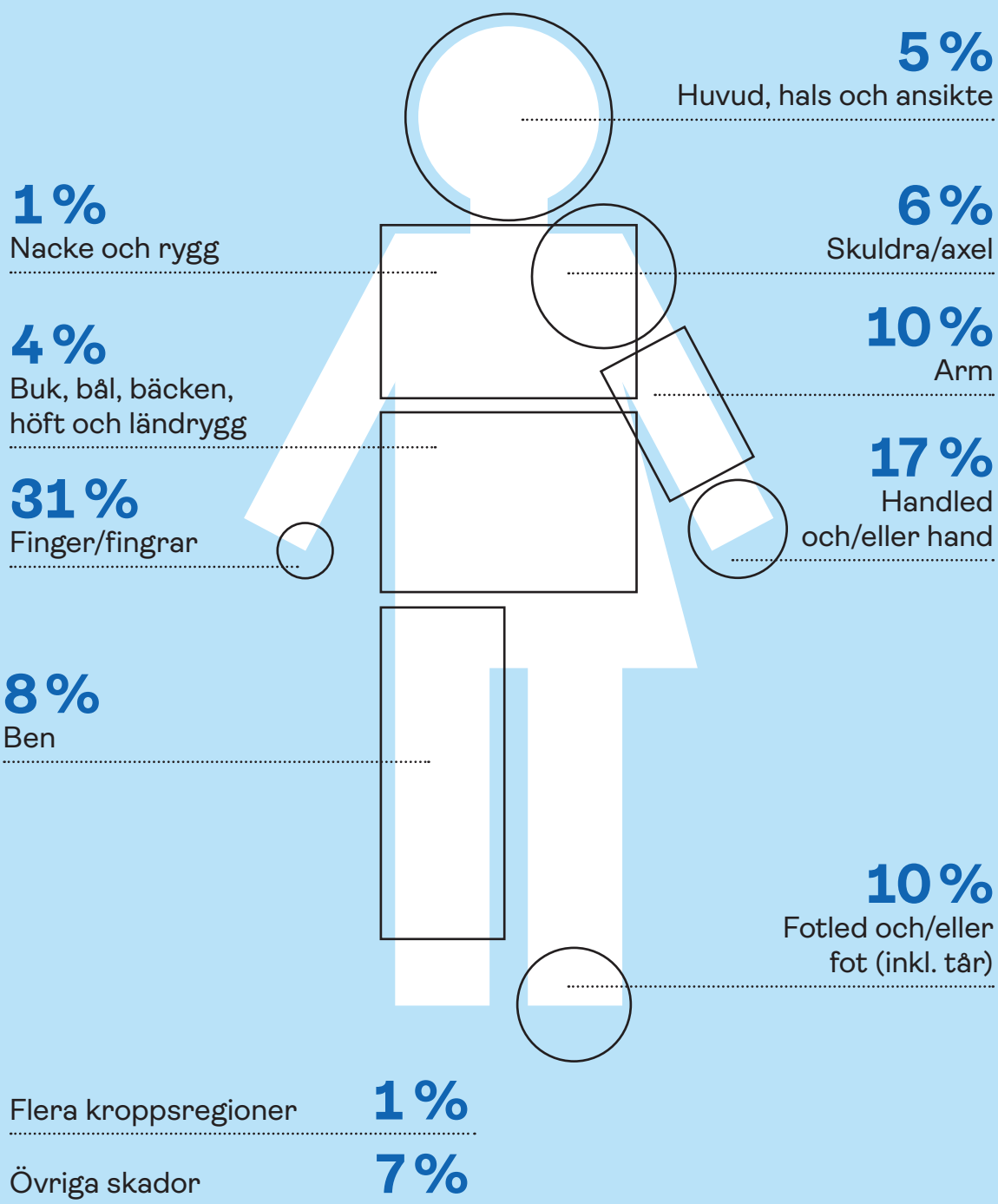

Bild 5

Textil-, skinn och läderindustriarbete

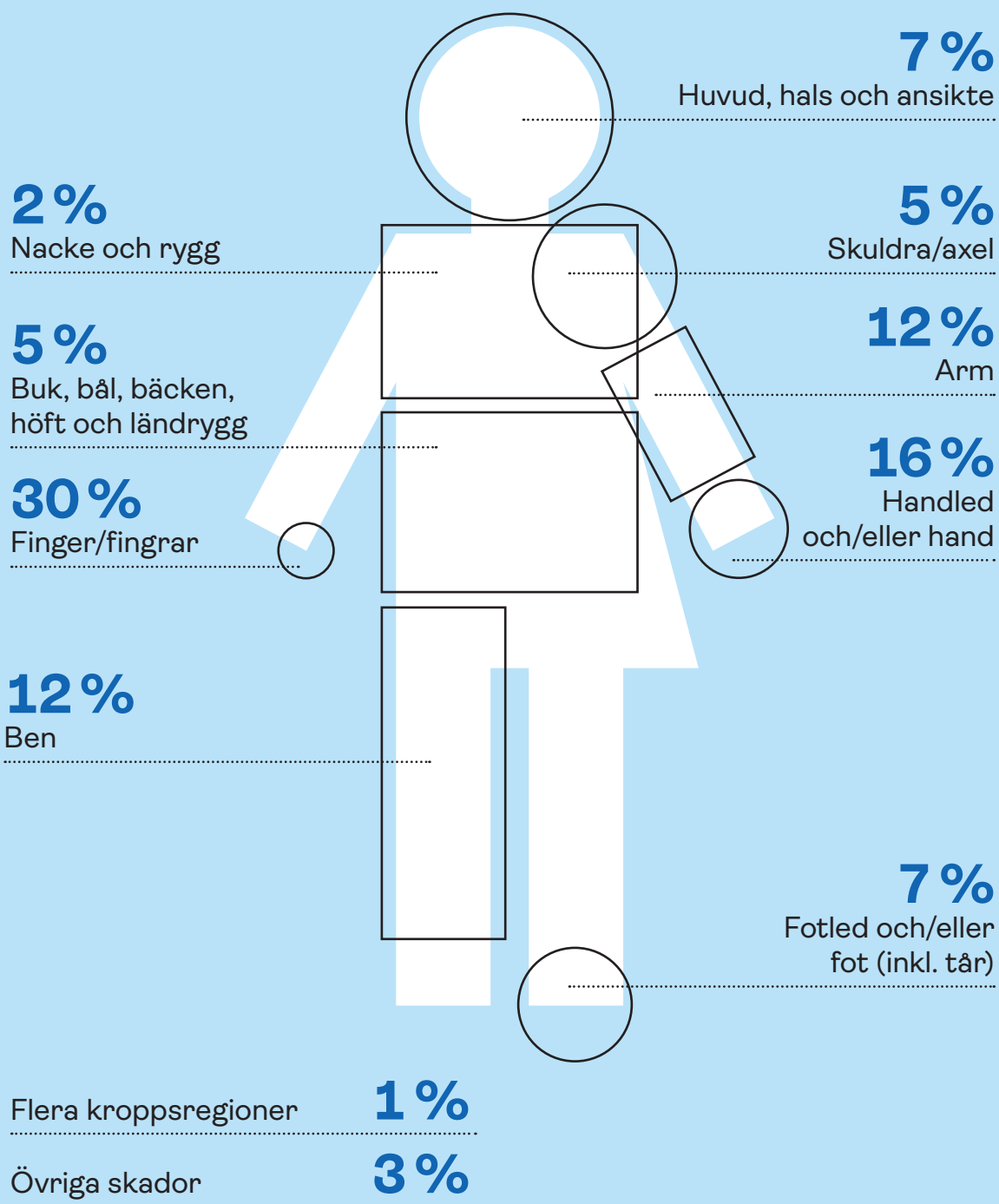
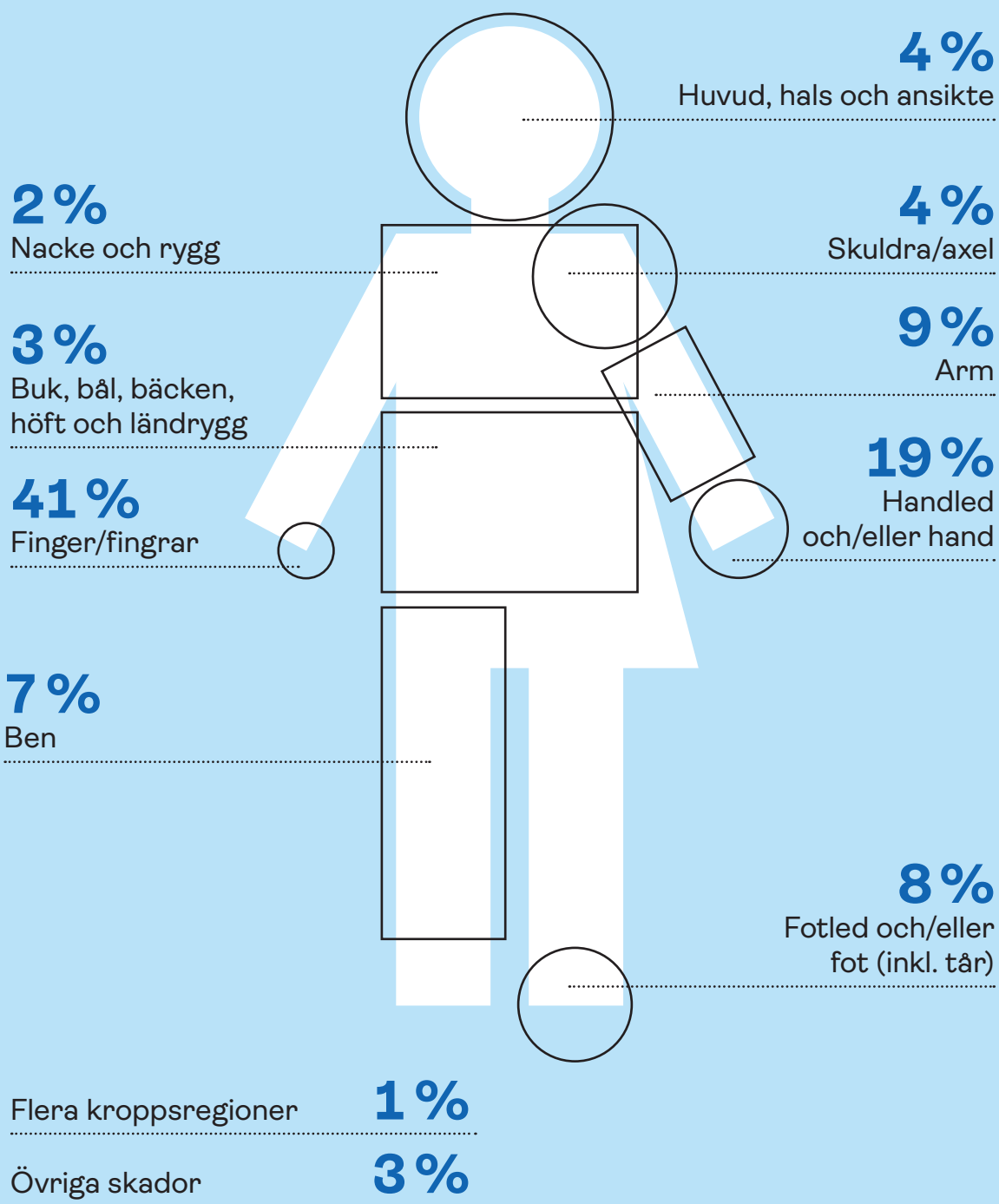

Bild 6

Träindustriarbete

Exempel på händelseförlopp

Maskiner och verktyg

Foto: Adobe Stock

Exempel på händelseförlopp

Fall i samma nivå

Foto: Adobe Stock

Exempel på händelseförlopp

Skuren av kniv eller annat föremål

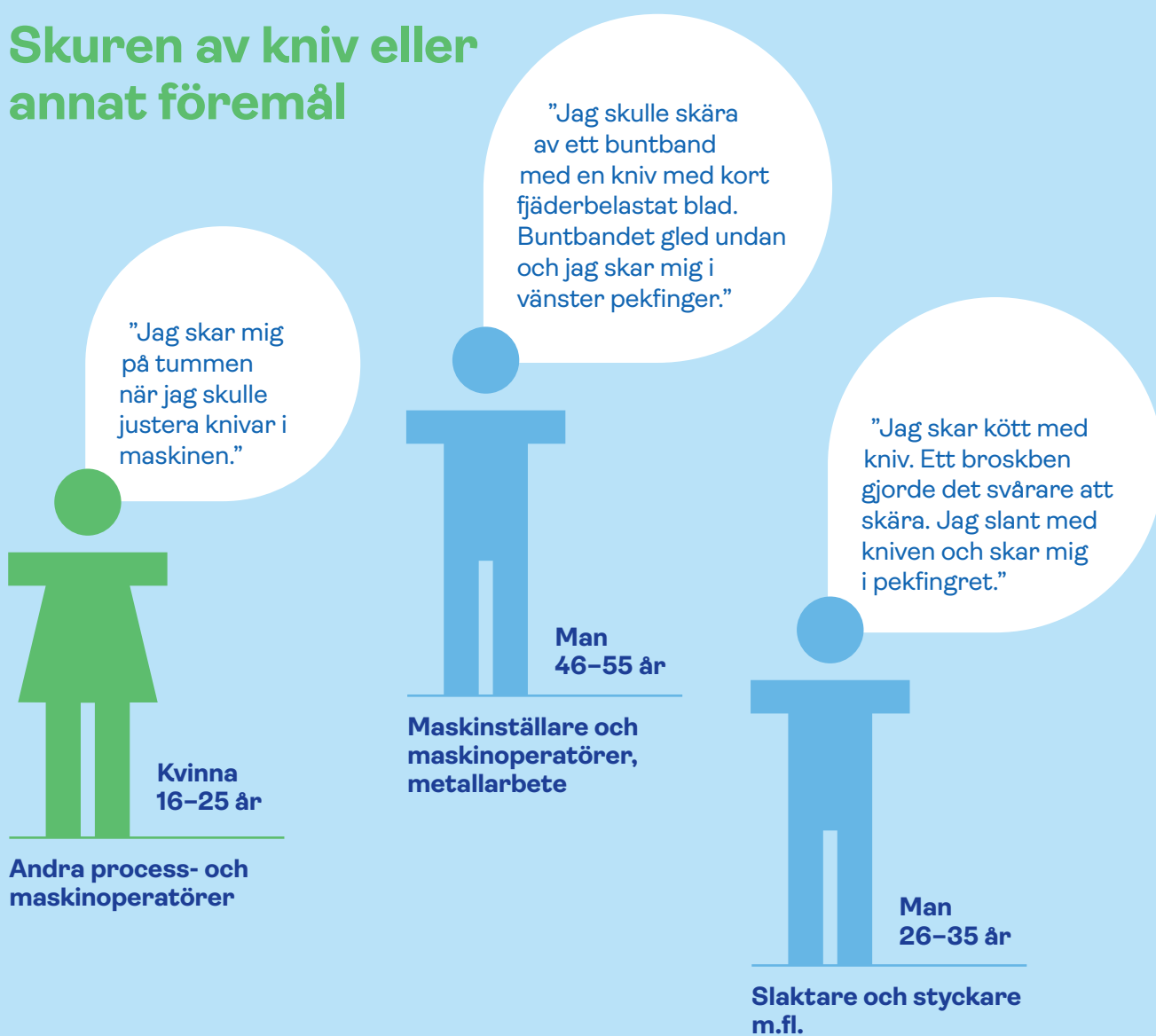

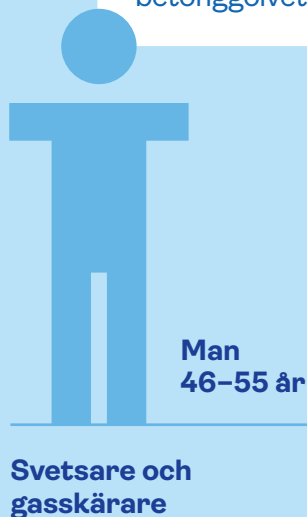

Foto: Adobe Stock

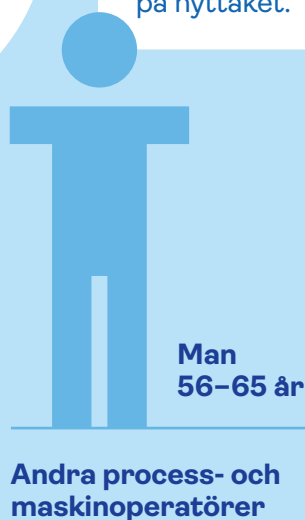
Exempel på händelseförlopp

Fall från höjd

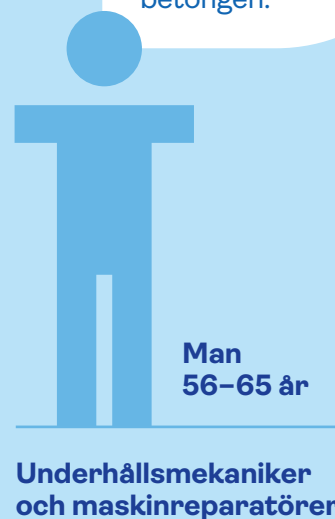
”Jag stod på taket till ett kylrum och läste ritningar för att fortsätta med rördragning. Plötsligt gav taket vika och jag föll cirka 3 meter ner till betonggolvet.”

”Jag klev upp på lastbilen för att spola rör på marken. Slangen fastnade och när jag skulle rycka loss den tappade jag fotfästet med höger fot och föll baklänges. Vänster fot satt fastkilad mot kranfästet och jag föll ner på hyttaket.”

”Skulle fylla på olja i hydraulsystemet. När jag skulle kliva ner gled stegen undan och jag föll ner på betongen.”

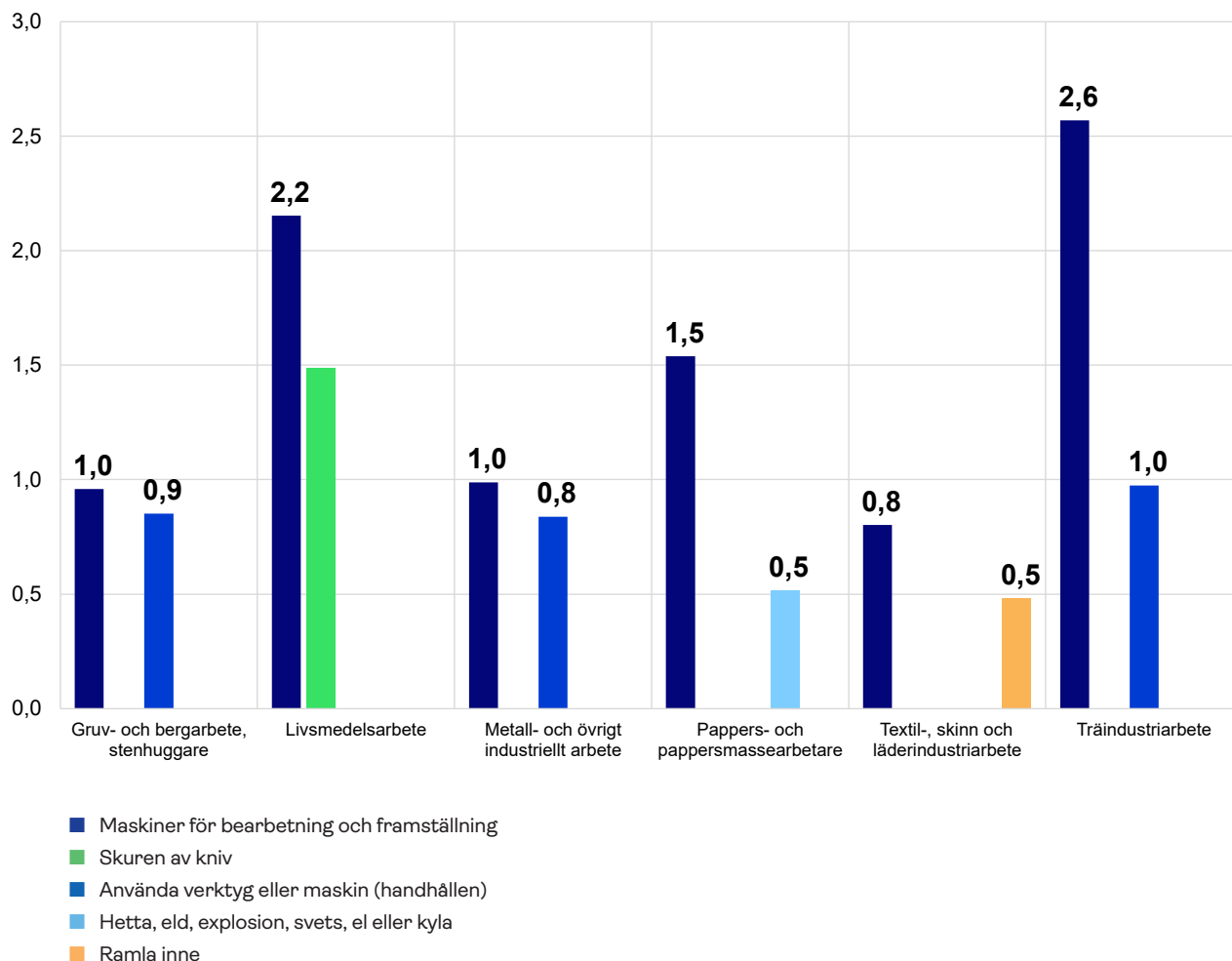
Fördjupning Maskinolyckor

I avsnittet om vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall nämnde vi att *maskiner och verktyg* är en vanlig orsak till ett allvarligt arbetsolycksfall inom industrin. **Diagram 6** visar de vanligaste orsakerna till ett allvarligt arbetsolycksfall i relation till antalet sysselsatta (risk) uppdelat på yrkesgrupp. Här framgår det tydligt att *maskiner för bearbetning och framställning* är den främsta orsaken till

olyckor samtliga yrkesgrupper inom industrin, medan den näst vanligaste orsaken varierar mellan grupperna. Eftersom risken är högst för en olycka orsakad av *maskiner och bearbetning och framställning* fördjupar vi oss i denna händelsetyp. **Diagram 7** visar de vanligaste bakomliggande orsakerna till allvarliga arbetsolycksfall vid arbete med dessa maskiner.

Diagram 6

De två vanligaste orsakerna till allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta (risk), efter händelsetyp och yrkesgrupp inom industrin 2015–2023. Kvinnor och män, privat sektor.

Klämskador

För samtliga yrkesgrupper utom *gruv- och bergarbete* är klämskador den vanligaste orsaken till ett allvarligt arbetsolycksfall vid arbete med maskiner och framställning. Denna typ av olycka inträffar ofta när fingrar eller händer fastnar i maskinvalsen under rengöring eller när man tar bort något från maskinen. Det kan också hända att man fastnar i maskinen när den startar och blir allvarligt klämd.

Skärskador

Den näst vanligaste orsaken till ett arbetsolycksfall inom industrin är en skärskada. Dessa skador orsakas av maskiner för bearbetning, inte av handhållna verktyg som knivar eller sågar. Skärskador kan vara sårskador eller amputationer som uppstår när man blir skuren av en maskin under rengöring eller när maskinen startar oväntat. Oftast har maskinen hyvlar, sågar eller knivar som man skär sig på. Även plåtbockningsmaskiner kan orsaka skärskador om plåten vobblar.

Borr/roterande föremål

Yrkesgrupperna *gruv- och bergarbete*, *stenhuggare*, *pappers- och pappersmassarbetare* samt *träindustriarbetare* drabbas ofta av skador vid arbete med bormaskiner och andra roterande föremål. Det kan hända att man fastnar med handen i bormaskinen eller att en stål- eller träbalk man borrar i börjar rotera och orsakar en skada.

Lossnande delar

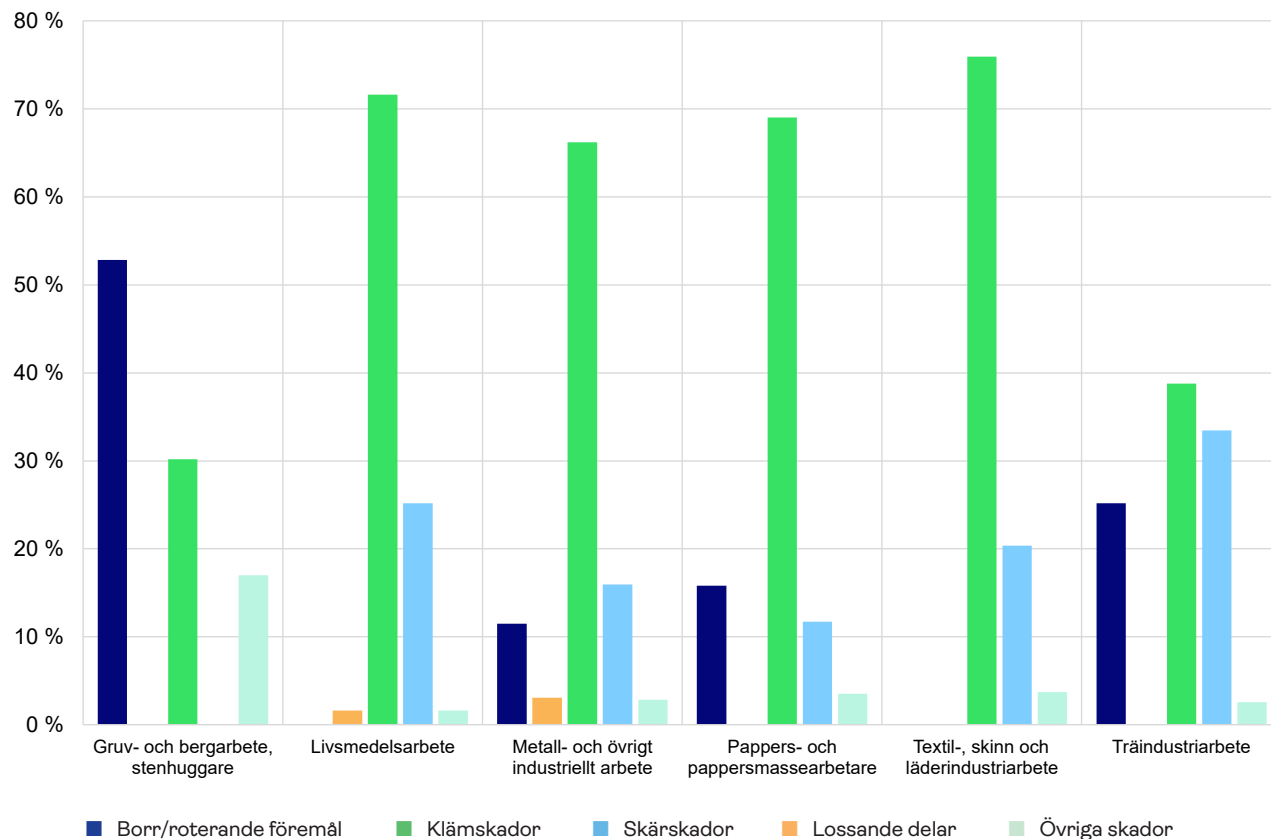
Yrkesgrupperna *metall och övrigt industriellt arbete* och *livsmedelsarbetare* drabbas av att delar på maskinerna lossnar. Detta kan ske när maskinen är påslagen och delar lossnar och träffar operatören. Ofta beror maskindelar som lossnar på ett för högt tryck eller felaktig montering.

Övriga skador

I kategorin övriga skador ingår fall från maskiner, exponering för gaser eller kemikalier vid läckage, brännskador vid arbete med varma maskiner eller varm olja samt bullerskador vid explosioner eller höga ljud som orsakar tinnitus.

Diagram 7

De vanligaste specifika orsakerna till ett allvarligt arbetsolycksfall vid arbete med maskiner för bearbetning och framställning inom industrin 2015–2023. Kvinnor och män, privat sektor.

Fördjupning

Ingenjörer inom industrin

Den här fördjupningen handlar om ingenjörer inom industrin. Antalet ingenjörer är en uppskattning baserad på yrkesbenämningar och uppgifter om huvudsaklig näringsverksamhet. För perioden 2015–2023 rör det sig om totalt 113 allvarliga arbetsolycksfall. **Diagram 8** visar att 81 procent av dessa arbetsolyckor under åren 2015–2023 har drabbat män.

Diagram 9 visar de typer av händelser som under 2015–2023 oftast orsakade allvarliga arbetsolycksfall för ingenjörer inom industrin. Den vanligaste orsaken till en allvarlig arbetsolycka är att *man faller i samma nivå*, till exempel att man snubblar på en sladd eller halkar på is. Dessa olyckor utgör 31 procent av de allvarliga olyckorna. Näst vanligast är att man skadar sig vid *fall från höjd* (15 procent). Därefter följer händelser vid arbete med *maskiner och verktyg* (10 procent) och i samband med att man *lastar, lossar, bär eller flyttar något* (9 procent).⁶

Diagram 8

Diagram 8

Antalet allvarliga arbetsolycksfall för ingenjörer inom industrin 2015–2023 efter kön, privat sektor.

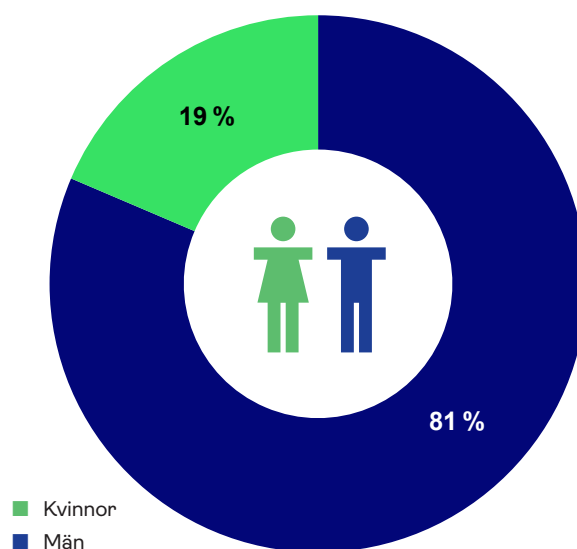
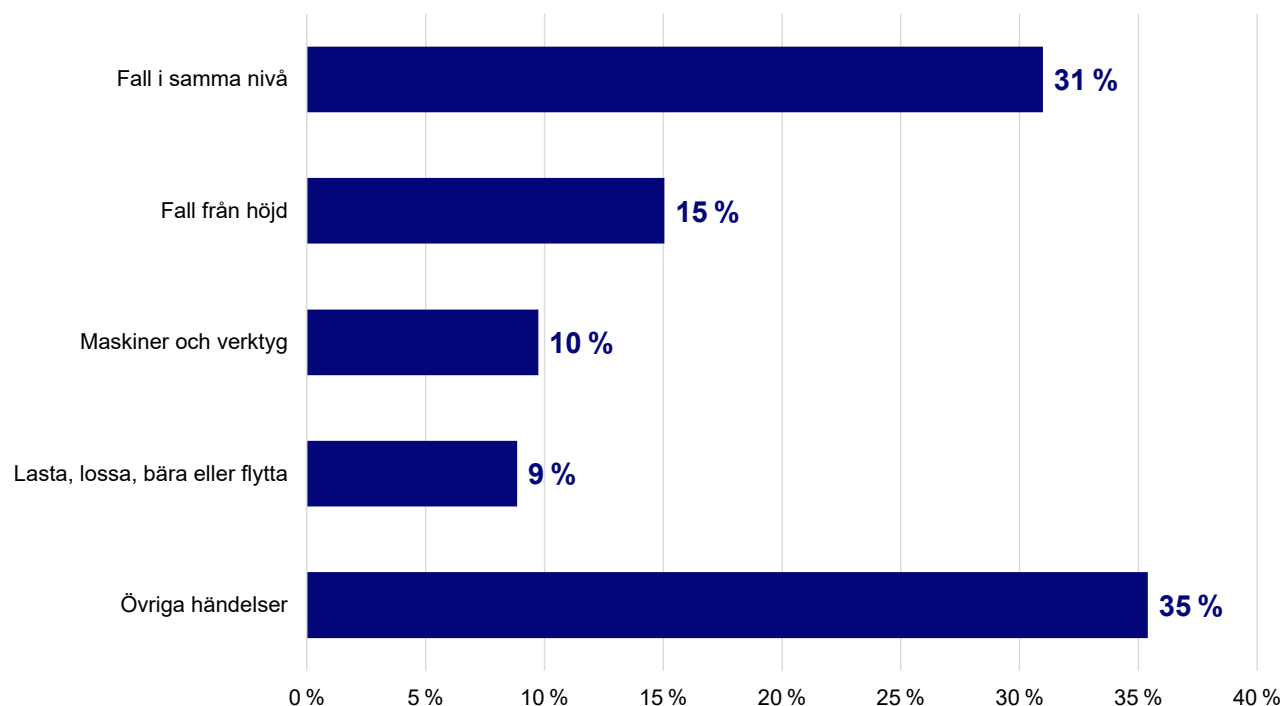

Diagram 9

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall för ingenjörer inom industrin 2015–2023. Kvinnor och män, privat sektor.

⁶Fall i samma nivå inkluderar kategorierna *ramla ute*, *ramla inne* och *ramla, oklart inne/ute*. Fall från höjd inkluderar kategorierna *fall i trappa*, *fall från höjd* och *stege*.

Arbets- sjukdomar inom industrin

I detta avsnitt redovisar vi statistik över godkända arbetssjukdomar inom industrin. Arbetssjukdomarna som redovisas utgörs av ärenden som har godkänts för ersättning från Trygghetsförsäkringen vid arbetsskada för privatanställda, TFA.

Fakta om arbetssjukdomar

En arbetssjukdom är en sjukdom som orsakats av att en person har utsatts för skadlig inverkan i arbetet. Med skadlig inverkan i arbetet menas att det finns något i arbetsmiljön som påverkar den fysiska eller psykiska hälsan ogynnsamt. Det kan exempelvis vara:

- tungt arbete eller olämpliga arbetsställningar som kan orsaka rygg- eller ledbesvär
- ensidigt arbete som kan orsaka muskel- och senskador
- farliga ämnen som kan orsaka eksem, allergier, luftvägsbesvär och cancer
- psykiskt påfrestande arbetsförhållanden som kan orsaka psykiska besvär eller psykosomatiska sjukdomar, till exempel magsår eller hjärtbesvär
- vibrationer som kan skada blodkärl, nerver och leder
- buller som kan orsaka hörselskador

För att Afa Försäkring ska kunna pröva en arbetssjukdom krävs att besvären har kvarstått i minst 180 dagar och att sjukdomen är godkänd av Försäkringskassan som arbetsskada eller finns med på ILO-förteckningen över arbetssjukdomar.⁷

Tabell 4

Antal godkända arbetssjukdomar och andel av samtliga godkända arbetssjukdomar (samtliga yrkesgrupper) med visandeår 2015–2023, per yrkesgrupp inom industrin. Kvinnor och män, privat sektor.

	Antal arbetssjukdomar	Andel av samtliga godkända arbetssjukdomar i privat sektor
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	57	1 %
Livsmedelsarbete	67	1 %
Metall- och övrigt industriellt arbete	1 707	34 %
Pappers- och pappersmassearbetare	37	1 %
Träindustriarbete	84	2 %
Totalt	1 895	38 %

Avläst 2024-12-31. Det är för få arbetssjukdomar för att redovisa yrkesgruppen textil-, skinn och läderindustriarbete och ingenjörer inom industrin.

⁷ ILO är FN:s fackorgan för arbetslivsfrågor.

⁸ Med visandeår menar vi det år som sjukdomen först visat sig. En arbetssjukdom anses ha visat sig vid första läkarbesöket eller första dagen med sjukfrånvaro med anledning av skadan.

Antalet godkända arbetssjukdomar är underskattat, då en arbetssjukdom kan visa sig flera år efter att en person exponerats för skadlig inverkan i arbetet. En relativt stor andel anmälningar kommer in flera år efter det att skadan visat sig. Det gör statistiken svårtolkad.

I **tabell 4** visas antalet godkända arbetssjukdomar med visandeår 2015–2023 för de fem yrkesgrupperna *gruv- och bergarbete, stenhuggare, livsmedelsarbete, metall- och övrigt industriellt arbete, pappers- och pappersmassearbetare* och *träindustriarbete* i privat sektor.⁸ Arbetssjukdomarna inom yrkesgruppen *textil-, skinn och läderindustriarbete* och bland ingenjörer är för få för att redovisa. Tabellen visar också hur stor andel respektive yrkesgrupps arbetssjukdomar utgör av det totala antalet godkända arbetssjukdomar i privat sektor under perioden.

Hittills har 1 957 arbetssjukdomar inom industrin med visandeår 2015–2023 godkänts. Yrkesgruppen *metall- och övrigt industriellt arbete* står för flest ärenden. De fem yrkesgrupperna inom industrin står tillsammans för 38 procent av det totala antalet godkända arbetssjukdomar i privat sektor under perioden. Att industrin står för en så stor andel beror till viss del på att flera av de vanligaste diagnoserna för industrin finns med på ILO-förteckningen. Dessa ärenden behöver inte godkännas som arbetsskada av Försäkringskassan innan Afa Försäkring kan pröva dem.

I **tabell 5** visas de vanligaste diagnoserna vid godkända arbetssjukdomar för respektive yrkesgrupp inom industrin. Effekter av vibration och karpaltunnelsyndrom utgjorde drygt hälften av de godkända arbetssjukdomarna för hela industrin under perioden. Det var de vanligaste diagnoserna för gruv- och bergarbete, stenhuggare,

metall- och övrigt industriellt arbete och träindustriarbete. För livsmedelsarbetarna och pappers- och pappersmassarbetare var buller, hörselnedsättning, tinnitus den vanligaste arbetssjukdomen. Andra vanliga diagnoser i industrin är andningsorganens sjukdomar och skelettets och rörelseorganens sjukdomar.

Tabell 5

Godkända arbetssjukdomar uppdelat på diagnos per yrkesgrupp inom industrin, visandeår 2015–2023. Kvinnor och män, privat sektor.

Gruv- och bergarbete, stenhuggare	
Effekter av vibration	51 %
Buller, hörselnedsättning, tinnitus	14 %
Karpaltunnelsyndrom	14 %
Skelettets och rörelseorganens sjukdomar	14 %
Övriga diagnoser	7 %
Metall- och övrigt industriellt arbete	
Andningsorganens sjukdomar	8 %
Buller, hörselnedsättning, tinnitus	12 %
Effekter av vibration	29 %
Hudens sjukdomar	5 %
Karpaltunnelsyndrom	31 %
Psykiska sjukdomar och syndrom	1 %
Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker	1 %
Skelettets och rörelseorganens sjukdomar	6 %
Tumörsjukdomar	2 %
Övriga sjukdomar i nervsystemet	4 %
Övriga diagnoser	2 %

Livsmedelsarbete	
Andningsorganens sjukdomar	24 %
Buller, hörselnedsättning, tinnitus	26 %
Karpaltunnelsyndrom	12 %
Skelettets och rörelseorganens sjukdomar	24 %
Övriga diagnoser	13 %
Pappers- och pappersmassarbetare	
Buller, hörselnedsättning, tinnitus	51 %
Övriga diagnoser	49 %
Träindustriarbete	
Andningsorganens sjukdomar	11 %
Buller, hörselnedsättning, tinnitus	20 %
Effekter av vibration	13 %
Hudens sjukdomar	6 %
Karpaltunnelsyndrom	29 %
Skelettets och rörelseorganens sjukdomar	10 %
Övriga diagnoser	12 %

Avläst 2024-12-31.

Långvarig sjukfrånvaro

I detta avsnitt redovisas statistik över långvarig sjukfrånvaro inom industrin. Sjukfallen som redovisas har ersatts av avtalsgruppsjukförsäkringen för privatanställda arbetare, AGS. De har blivit mer än 90 dagar långa eller lett till beviljad månadsersättning.

Tabell 6 visar antalet långa sjukfall inom industrin för privatanställda arbetare uppdelat på kön. Då kvinnor står för förhållandevis få långa sjukfall i vissa av industrins yrkesgrupper redovisas inte all statistik om långvarig sjukfrånvaro uppdelat per kön. Av samma anledning redovisas inte all statistik nedbrutet för alla de sex yrkesgrupperna inom industrin.

I **tabell 7** redovisar vi antalet långa sjukfall för de sex yrkesgrupperna inom industrin. Flest långa sjukfall har yrkesgruppen *metall- och övrigt industriellt arbete*, som också är den största yrkesgruppen inom industrin. Då antalet sysselsatta skiljer sig åt mellan de sex yrkesgrupperna behöver antalet långa sjukfall sättas i relation till sysselsättningen, vilket görs i följande avsnitt.

Tabell 6

Antal långa sjukfall inom industrin per kön 2015–2023. Privatanställda arbetare.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvinnor	2 791	2 626	2 216	2 220	2 035	1 834	2 070	2 004	2 126
Män	6 402	6 101	5 179	4 963	4 827	4 406	4 732	4 619	4 401
Totalt	9 193	8 727	7 395	7 183	6 862	6 240	6 802	6 623	6 527

Avläst 2024-12-31.

Tabell 7

Antal långa sjukfall per yrkesgrupp inom industrin 2015–2023. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	98	94	82	71	78	68	79	82	96
Livsmedelsarbete	861	877	705	612	617	596	602	625	592
Metall- och övrigt industriellt arbete	7 106	6 690	5 698	5 594	5 310	4 851	5 317	5 125	5 041
Pappers- och pappersmassearbetare	230	238	235	192	225	163	203	172	176
Textil-, skinn och läderindustriarbete	265	234	186	213	201	174	182	167	212
Träindustriarbete	633	594	489	501	431	388	419	452	410
Totalt	9 193	8 727	7 395	7 183	6 862	6 240	6 802	6 623	6 527

Avläst 2024-12-31.

Risk för långvarig sjukfrånvaro över tid

I **diagram 10** redovisar vi antalet långa sjukfall per 1 000 sysselsatta över tid, även kallat risk för långvarig sjukfrånvaro, för privatanställda män och kvinnor inom industrin. Som jämförelse finns även risken för samtliga privatanställda arbetare med i diagrammet.

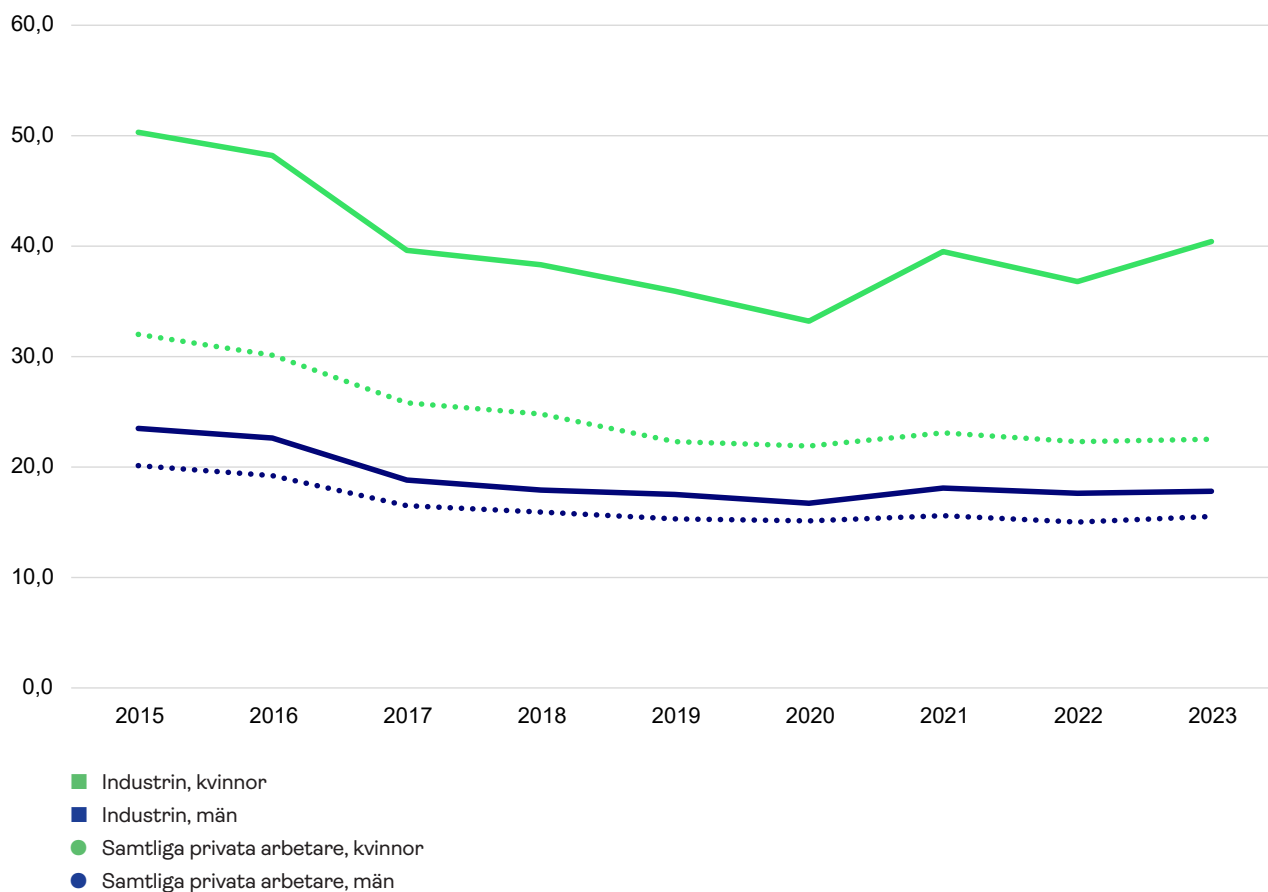
Risken för långvarig sjukfrånvaro ökade 2023 både inom industrin och inom hela avtalsområdet, ökningen inom industrin var dock klart större för kvinnor än för män. Ökningen 2023 för kvinnor förklaras främst av fler långa sjukfall med psykisk diagnos. Risken för långvarig sjukfrånvaro är högre inom industrin än inom hela avtalsområdet. Detta gäller framför allt kvinnor, men även män.

Kvinnor inom industrin har ungefär dubbelt så hög risk för långvarig sjukfrånvaro som män inom industrin. Att kvinnor har högre risk än män för långvarig sjukfrånvaro är inget unikt för industrin utan gäller för de flesta yrkesgrupper.

I samtliga tabeller och diagram avseende risk har vi tagit hänsyn till eftersläpningen i rapporteringen och statistiken för alla skadeår är avläst 31 december året efter skadeåret.

Diagram 10

Risk för långvarig sjukfrånvaro 2015–2023. Privatanställda arbetare.

Som **tabell 8–10** visar skiljer sig risken för långvarig sjukfrånvaro åt mellan yrkesgrupperna inom industrin. *Textil-, skinn och läderindustriarbete* har den högsta risken och yrkesgruppen *pappers- och pappersmassearbetare* den lägsta. Kvinnor har klart högre risk än män i samtliga yrkesgrupper inom industrin. I yrkesgruppen *gruv- och bergarbete, stenhuggare* har för få kvinnor för att redovisas uppdelat på kön.

Foto: Adobe Stock

Tabell 8

Risk för långvarig sjukfrånvaro 2015–2023 per yrkesgrupp inom industrin. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Textil-, skinn och läderindustriarbete	37,2	32,6	26,4	30,2	29,6	27,5	33,0	29,4	38,8
Livsmedelsarbete	35,9	35,7	29,4	24,3	25,6	24,4	26,4	27,4	28,0
Träindustriarbete	32,3	30,0	24,4	24,7	21,7	20,5	22,3	23,3	23,7
Metall- och övrigt industriellt arbete	27,4	26,4	21,7	21,1	20,2	19,4	21,3	20,3	20,9
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	16,1	13,2	14,1	11,4	10,2	8,9	12,9	14,3	18,4
Pappers- och pappersmassearbetare	18,7	19,9	19,8	15,9	18,8	14,4	18,4	15,5	16,9
Samtliga yrkesgrupper inom industrin	28,0	26,9	22,3	21,4	20,6	19,5	21,7	20,9	21,7

Tabell 9

Risk för långvarig sjukfrånvaro 2015–2023 per yrkesgrupp inom industrin. Kvinnor, privatanställda arbetare.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Textil-, skinn och läderindustriarbete	48,8	41,2	34,0	41,4	39,3	33,7	42,7	34,9	55,8
Träindustriarbete	62,7	52,4	44,5	45,9	39,6	34,7	40,2	38,7	47,4
Livsmedelsarbete	55,6	56,8	43,5	36,9	39,5	36,7	39,0	41,2	40,8
Metall- och övrigt industriellt arbete	50,3	47,8	39,7	38,8	35,1	33,3	40,3	36,7	39,3
Pappers- och pappersmassearbetare	25,4	32,9	28,9	23,7	33,4	21,3	26,0	24,7	29,0
Samtliga yrkesgrupper inom industrin	50,3	48,2	39,6	38,3	35,9	33,2	39,5	36,8	40,4

Tabell 10

Risk för långvarig sjukfrånvaro 2015–2023 per yrkesgrupp inom industrin. Män, privatanställda arbetare.

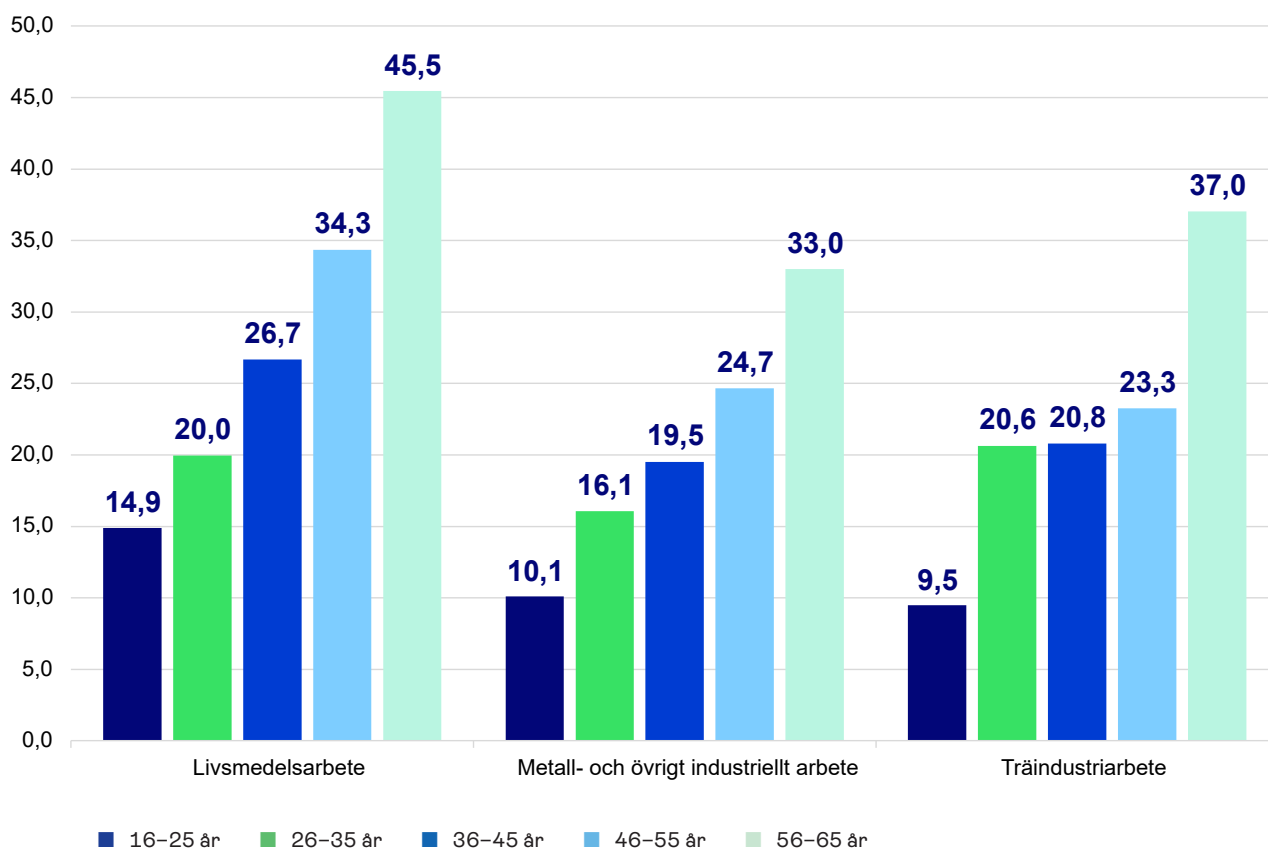
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Textil-, skinn och läderindustriarbete	23,5	22,1	17,8	17,7	18,6	20,5	22,3	23,7	21,4
Livsmedelsarbete	25,9	24,8	22,2	17,8	18,5	18,0	20,0	20,3	21,4
Träindustriarbete	27,7	26,6	21,2	21,2	18,7	18,0	19,1	20,4	19,1
Metall- och övrigt industriellt arbete	23,4	22,7	18,5	18,0	17,6	16,9	18,0	17,4	17,5
Pappers- och pappersmassearbetare	17,3	17,2	18,0	14,3	15,8	13	16,8	13,6	14,2
Samtliga yrkesgrupper inom industrin	23,5	22,6	18,8	17,9	17,5	16,7	18,1	17,6	17,8

Risk för långvarig sjukfrånvaro över tid per åldersgrupp

Risken för långvarig sjukfrånvaro ökar generellt med åldern och som **diagram 11** visar är industrin inget undantag. Åldersgruppen 56–65 år har högre risk för långvarig sjukfrånvaro än övriga åldersgrupper.

Diagram 11

Risk för långvarig sjukfrånvaro per åldersgrupp inom industrin, 2023. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

Vilka diagnoser ligger bakom långvarig sjukfrånvaro?

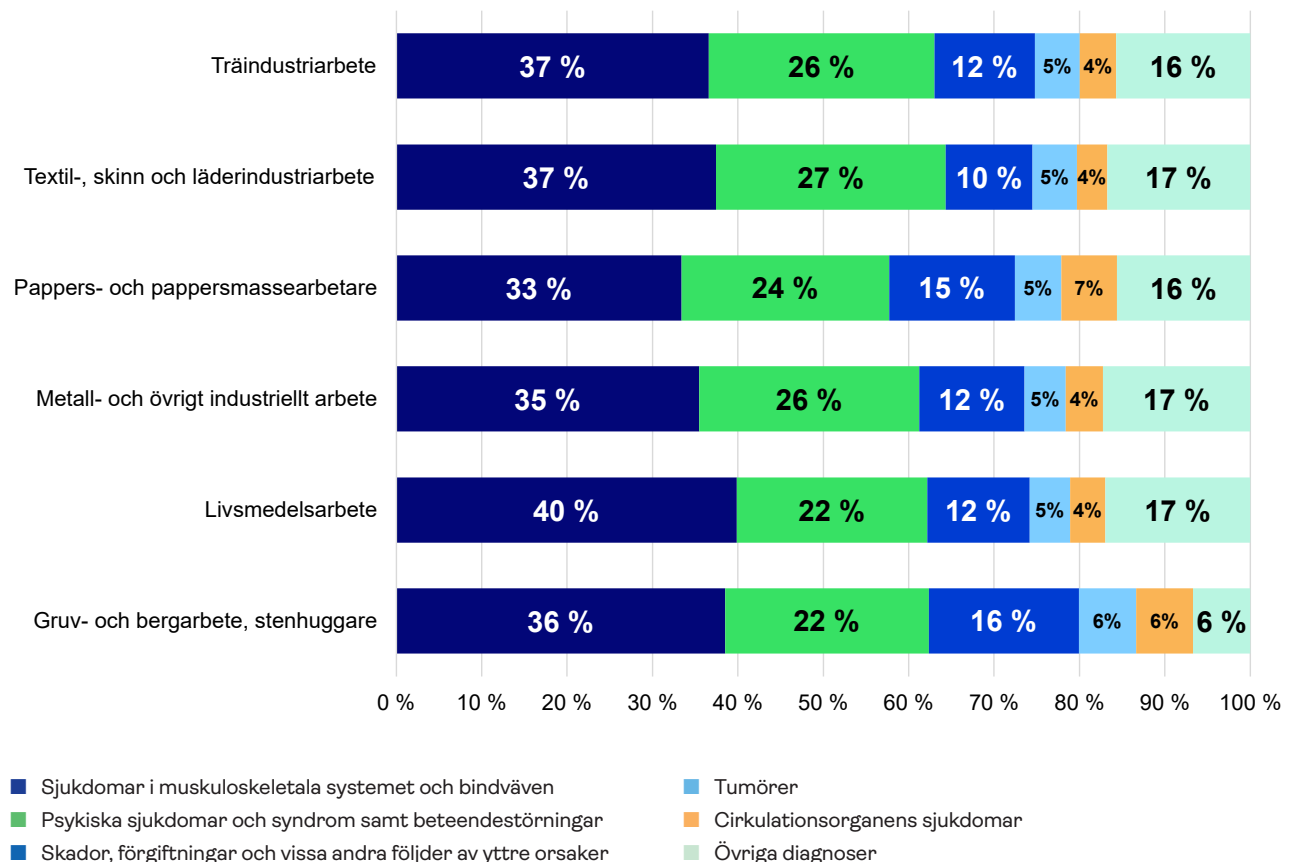
Diagram 12 visar de vanligaste diagnoserna vid långvarig sjukfrånvaro för de sex yrkesgrupperna inom industrin. *Muskuloskeletal* diagnoser, som *ryggsjukdomar* och *reumatism*, är det vanligaste diagnoskapitlet bakom långvarig sjukfrånvaro för alla de sex yrkesgrupperna. Näst vanligast är *psykiska diagnoser* som *reaktion på svår stress*, *depression* och *ångest*.

Kvinnor inom industrin har en större andel *psykiska diagnoser* än män, medan män har en större andel *muskuloskeletal* diagnoser och diagnoser kopplade till *cirku-*

lationsorganens sjukdomar. Även andelen långa sjukfall inom diagnoskapitlet *skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker* är större för män än för kvinnor. Detta diagnoskapitel innehåller främst fritidsolycksfall, eftersom arbetsolycksfall ersätts av arbetsskadeförsäkringen TFA.

Diagram 12

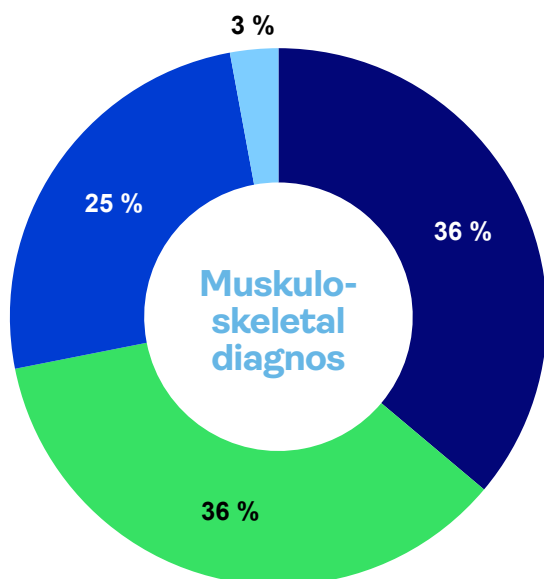
Långvarig sjukfrånvaro inom industrin per diagnoskapitel 2021–2023. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

Som **diagram 12** visade är *muskuloskeletal diagnos* det vanligaste diagnoskapitlet bakom långvarig sjukfrånvaro inom industrin. **Diagram 13** visar att ryggsjukdomar, ledsjukdomar (exempelvis reumatism) och sjukdomar i mjukvävnader (exempelvis fibromyalgi) står för över 95 procent av de långa sjukfallen med *muskuloskeletal diagnos* inom industrin. Män har en större andel ryggsjukdomar än kvinnor med kvinnor har en högre andel sjukdomar i mjukvävnader.

Diagram 13

Diagnosfördelning bland långa sjukfall med muskuloskeletal diagnos inom industrin 2021–2023. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

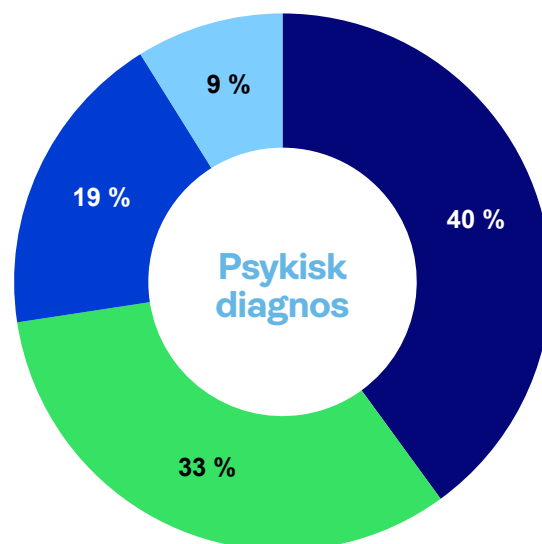
- Ryggsjukdomar
- Ledsjukdomar
- Sjukdomar i mjukvävnader
- Övriga muskuloskeletal sjukdomar

De två vanligaste orsakerna till långvarig sjukfrånvaro inom industrin, *psykiska* och *muskuloskeletal diagnos*, skiljer sig åt vad gäller vilka åldersgrupper som främst drabbas, vilket **diagram 15–16** visar. För *muskuloskeletal diagnos* ökar risken tydligt med åldern och åldersgruppen 56–65 år har den högsta risken. *Psykiska diagnoser* har inte denna tydliga koppling mellan stigande ålder och högre risk. Där är istället risken som högst

Även för det näst vanligaste diagnoskapitlet inom industrin, *psykiska diagnoser*, står tre diagnosgrupper för över 90 procent av den långa sjukfrånvaron, vilket **diagram 14** visar. Vanligast är reaktion på svår stress, följt av förstämningssyndrom som depression, och ångestsyndrom.

Diagram 14

Diagnosfördelning bland långa sjukfall med psykisk diagnos inom industrin 2021–2023. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

- Reaktion på svår stress
- Förstämningssyndrom, t.ex. depression
- Ångestsyndrom
- Övriga psykiska diagnoser

för åldersgruppen 26–35 år för att sedan minska med stigande ålder. Detta är inte något unikt för industrin utan liknande åldersmönster finns för de flesta yrkesgrupper.

Skillnaden mellan könen är större vid *psykiska diagnoser* än vid *muskuloskeletal diagnos*. För *psykiska diagnoser* är skillnaden mellan kvinnor och män störst för de två yngsta åldersgrupperna.

Diagram 15

Risk för långvarig sjukfrånvaro med muskuloskeletal diagnos per åldersgrupp, 2023.
Kvinnor och män inom industrin.

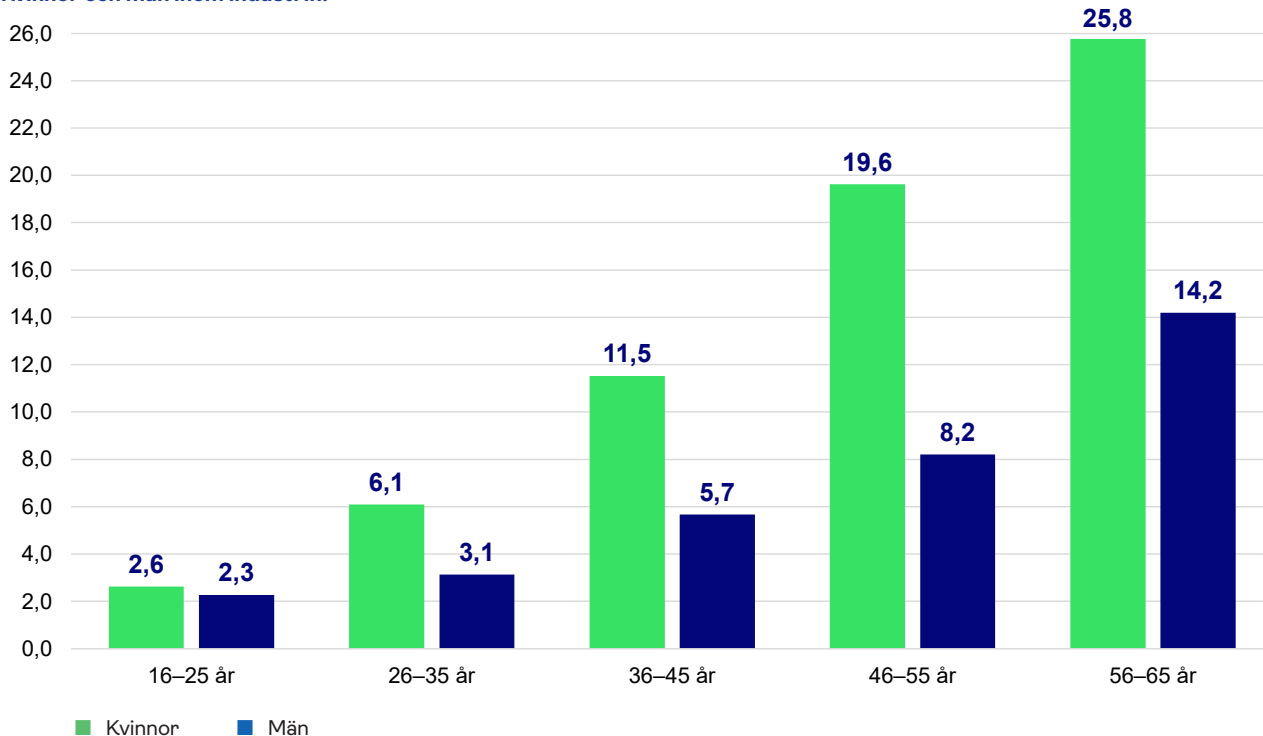
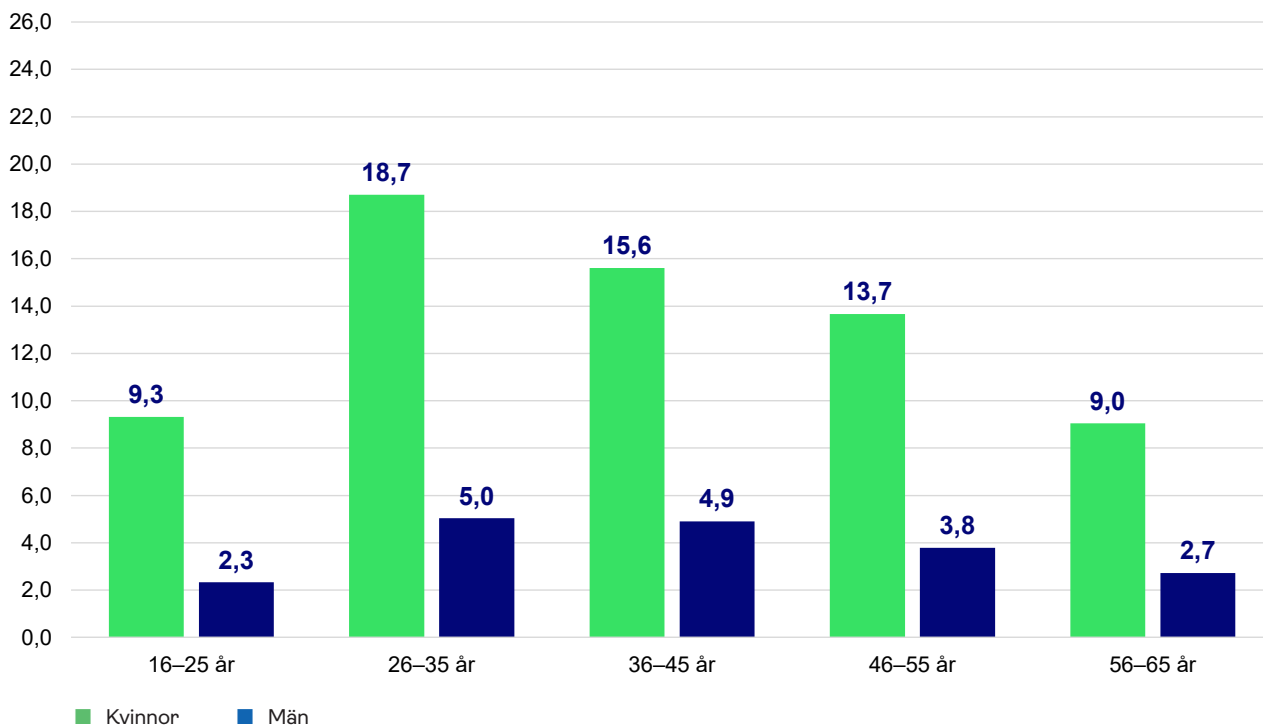

Diagram 16

Risk för långvarig sjukfrånvaro med psykisk diagnos per åldersgrupp, 2023.
Kvinnor och män inom industrin.

Kortvarig sjukfrånvaro

Sjukförsäkringen för privatanställda arbetare, AGS, ger i normala fall ersättning från och med dag 15 i sjukfallet. Detta gör det möjligt att redovisa statistik för korta sjukfall (sjukfall som är mellan 15 och 90 dagar långa) för privatanställda arbetare inom industrin.

Anställda som omfattas av Massa- och Pappersindustrins kollektivavtal vid sjukfrånvaro hade fram till oktober 2024 rätt till en kompletterande sjuklön från arbetsgivaren de första 90 sjukdagarna enligt avtal och därmed rätt till ersättning från AGS först från och med dag 91. Av denna anledning ingår inte yrkesgruppen *pappers- och pappersmassearbetare* i redovisningen av kortvarig sjukfrånvaro inom industrin.

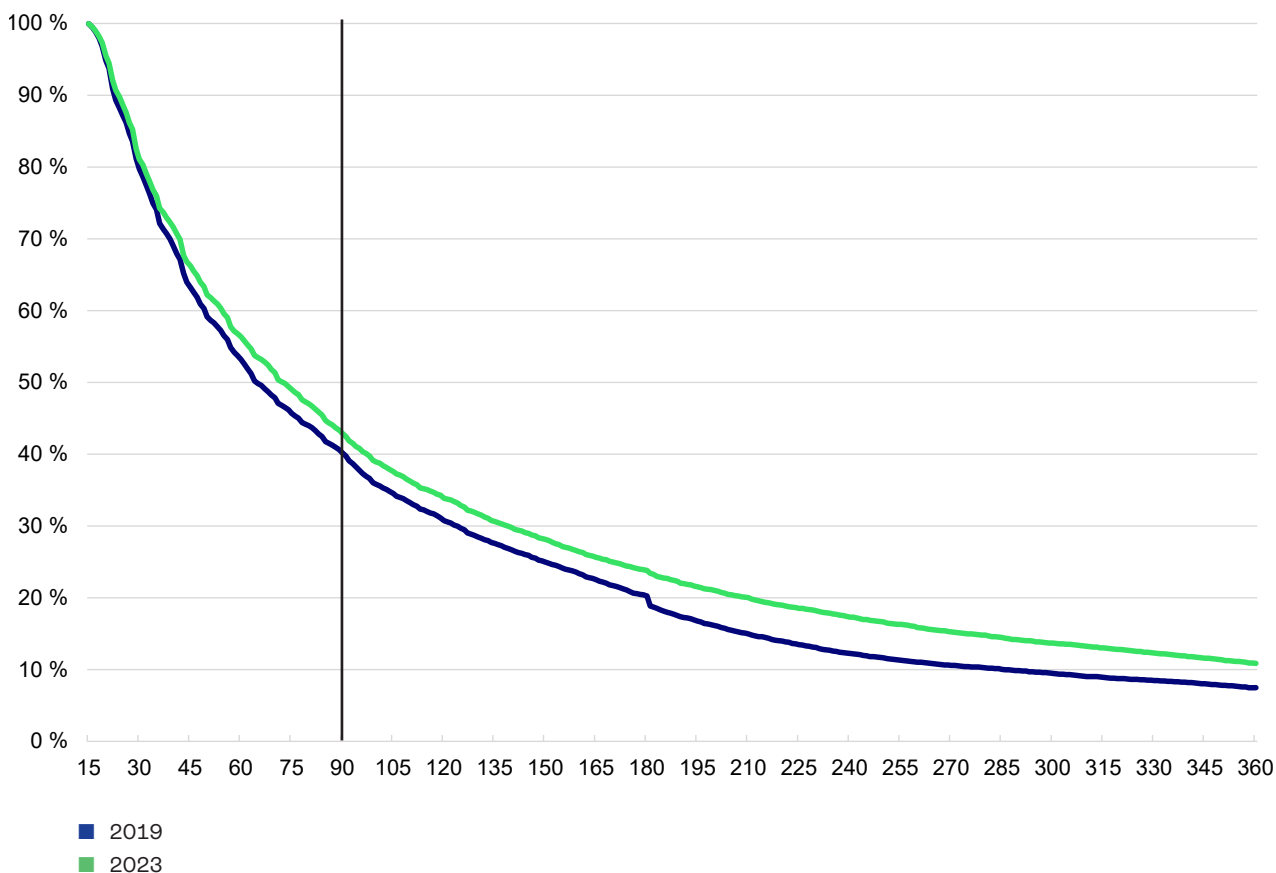
Som **diagram 17** visar avslutas mer än hälften av sjukfallen inom industrin innan de blir 90 dagar.

2008 infördes rehabiliteringskedjan hos Försäkringskassan, vilken bland annat innebär att arbetsförmågan efter 180 dagars sjukskrivning i normalfallet ska bedömas mot hela arbetsmarknaden och inte bara mot det arbete man är sjukskriven från. Detta är en förklaring till det hack i kurvan som syns vid dag 180 i **diagram 17** för år 2019.

Motsvarande hack i kurvan syns inte för 2023. En förklaring är att den dåvarande regeringen införde ett tillfälligt stopp för 180-dagsbedömningen i slutet av 2020. I början av 2021 infördes nya permanenta regler som innebär att fler får undantag från bedömningen av arbetsförmåga mot hela arbetsmarknaden vid dag 180. Sedan regeländringen infördes avslutas färre sjukfall vid dag 180 och fler sjukfall pågår fortfarande vid dag 360.

Diagram 17

Samtliga sjukfall inom industrin med start 2019 respektive 2023 och hur stor procentandel som fortfarande pågick efter ett visst antal dagar. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

Tabell 11 visar antalet korta sjukfall för privatanställda arbetare inom industrin uppdelat på kön. Liksom vid långa sjukfall står kvinnor för förhållandevis få sjukfall inom några av industrins yrkesgrupper, vilket gör att all statistik om kortvarig sjukfrånvaro inte går att redovisa könsuppdelad.

I **tabell 12** redovisar vi antalet korta sjukfall för de fem yrkesgrupperna inom industrin. Liksom vid långvarig sjukfrånvaro har den största yrkesgruppen, *metall- och övrigt industriellt arbete*, det största antalet korta sjukfall. Då antalet sysselsatta skiljer sig åt mellan de fem yrkesgrupperna behöver antalet korta sjukfall sättas i relation till sysselsättningen, vilket görs i följande avsnitt.

Tabell 11

Antal korta sjukfall inom industrin per kön 2015–2023. Privatanställda arbetare.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvinnor	3 544	3 806	3 529	3 353	3 079	3 569	3 092	2 814	2 949
Män	8 214	8 657	8 124	7 474	7 004	7 948	6 906	6 271	6 101
Totalt	11 758	12 463	11 653	10 827	10 083	11 517	9 998	9 085	9 050

Avläst 2024-12-31.

Tabell 12

Antal korta sjukfall per yrkesgrupp inom industrin 2015–2023. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	121	131	125	109	91	135	100	110	111
Livsmedelsarbete	1 151	1 198	1 113	983	912	1 019	938	801	802
Metall- och övrigt industriellt arbete	9 339	9 901	9 240	8 716	8 203	9 251	7 953	7 256	7 197
Textil-, skinn och läderindustriarbete	306	351	310	288	230	397	300	260	285
Träindustriarbete	841	882	865	731	647	715	707	658	655
Totalt	11 758	12 463	11 653	10 827	10 083	11 517	9 998	9 085	9 050

Avläst 2024-12-31.

Risk för kortvarig sjukfrånvaro över tid

I **diagram 18** redovisar vi antalet korta sjukfall per 1 000 sysselsatta (risk) över tid för privatanställda män och kvinnor inom industrin. Som jämförelse finns även risken för samtliga privatanställda arbetare med i tabellen. Risken för kortvarig sjukfrånvaro ökade 2020, både inom industrin och inom hela avtalsområdet. En viktig förklaring till ökningen av risken för kortvarig sjukfrånvaro 2020 var covid-19. Efterföljande två år minskade risken för kortvarig sjukfrånvaro och 2023 låg den på ungefär samma nivå

som 2019 för kvinnor inom industrin och något lägre än 2019 års nivå för män.

Risken för kortvarig sjukfrånvaro är högre inom industrin än inom hela avtalsområdet. Detta gäller framför allt kvinnor, men även män. Kvinnor inom industrin har mer än dubbelt så hög risk för kortvarig sjukfrånvaro som män inom industrin.

Diagram 18

Risk för kortvarig sjukfrånvaro 2015–2023. Privatanställda arbetare.

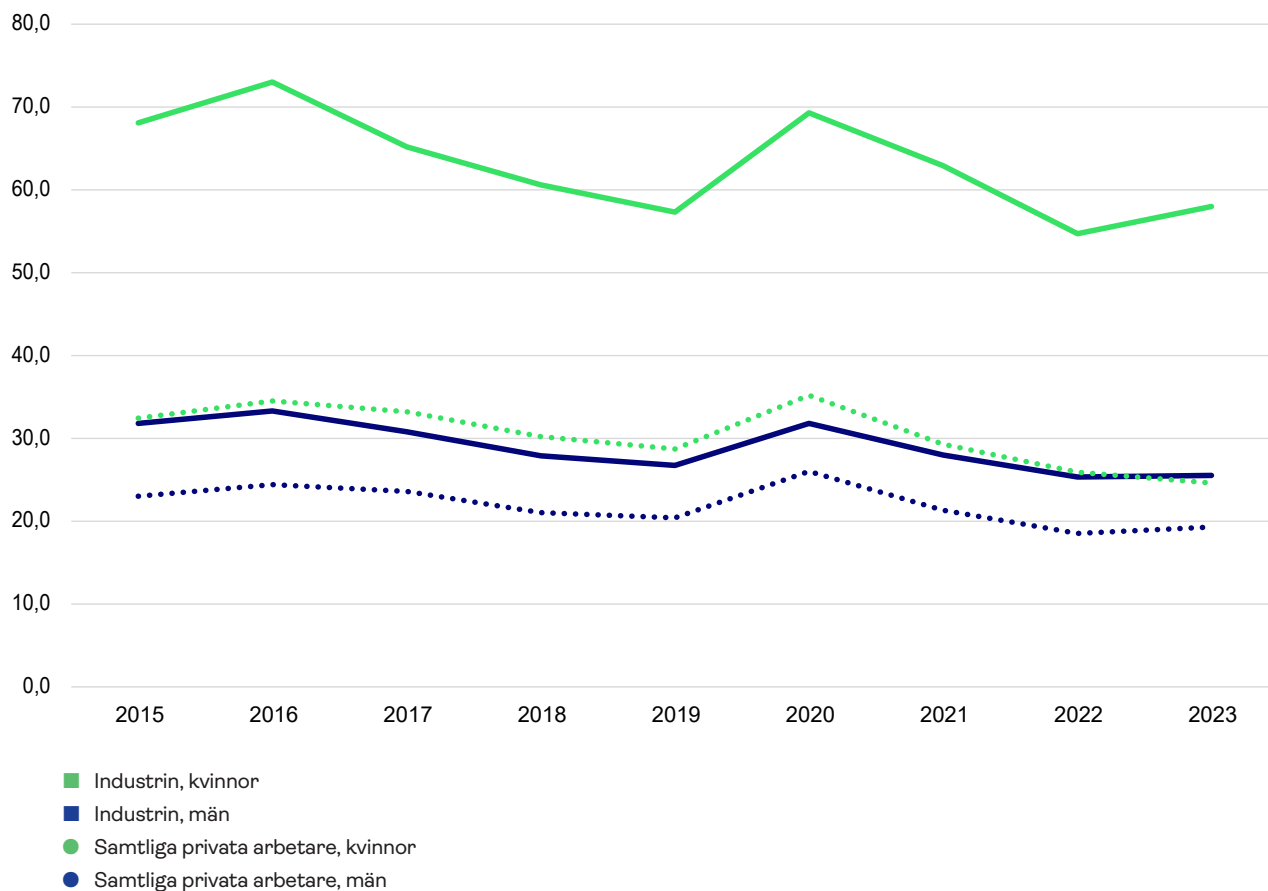

Foto: Adobe Stock

Som **tabell 13–15** visar skiljer risken för kortvarig sjukfrånvaro sig åt mellan yrkesgrupperna inom industrin. *Textil-, skinn och läderindustriarbete* har den högsta risken, yrkesgruppen *gruv- och bergarbete, stenhuggare* har för få kvinnor för att statistiken ska kunna redovisas uppdelat på kön.

Tabell 13

Risk för kortvarig sjukfrånvaro 2015–2023 per yrkesgrupp inom industrin. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Textil-, skinn och läderindustriarbete	44,4	50,8	42,7	40,9	34,7	64,1	57,7	48	52,2
Livsmedelsarbete	48,9	49,5	46,4	40,3	37,9	43	41,8	35,9	37,9
Träindustriarbete	43	44,2	43,1	35,8	33,5	39	38,1	34,8	37,8
Metall- och övrigt industriellt arbete	36,6	39,1	35,4	32,9	31,8	37,8	32,7	29,3	29,9
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	20,7	17,6	22,3	17,7	11,7	17,5	16,8	19,7	21,2
Samtliga yrkesgrupper inom industrin	37,8	40	36,7	33,5	32	38,3	33,8	30,3	31,2

Tabell 14

Risk för kortvarig sjukfrånvaro 2015–2023 per yrkesgrupp inom industrin. Kvinnor, privatanställda arbetare.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Textil-, skinn och läderindustriarbete	60,7	70	57	55,7	45,6	81,9	72,5	64,3	67,8
Träindustriarbete	77,2	94	81,2	69,9	65,6	75,7	70,9	61,7	66,1
Metall- och övrigt industriellt arbete	68,4	72,9	64,3	60,8	59,5	69,6	62,5	55,5	57,7
Livsmedelsarbete	69,2	70,8	70,3	60,8	52,8	63,3	60,5	46,8	54,6
Samtliga yrkesgrupper inom industrin	68,1	73	65,2	60,6	57,3	69,3	62,9	54,7	58

Tabell 15

Risk för kortvarig sjukfrånvaro 2015–2023 per yrkesgrupp inom industrin. Män, privatanställda arbetare.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Textil-, skinn och läderindustriarbete	25,1	27,3	26,4	24,5	22,5	44,1	41,4	31	36,2
Träindustriarbete	37,8	36,6	37,2	30,2	28,2	32,7	32,3	29,7	32,4
Livsmedelsarbete	38,6	38,5	34,4	29,7	30,3	32,5	32,5	30,3	29,3
Metall- och övrigt industriellt arbete	31,2	33,3	30,4	27,9	26,9	32,1	27,5	24,7	24,7
Samtliga yrkesgrupper inom industrin	31,8	33,3	30,8	27,9	26,7	31,8	28	25,3	25,5

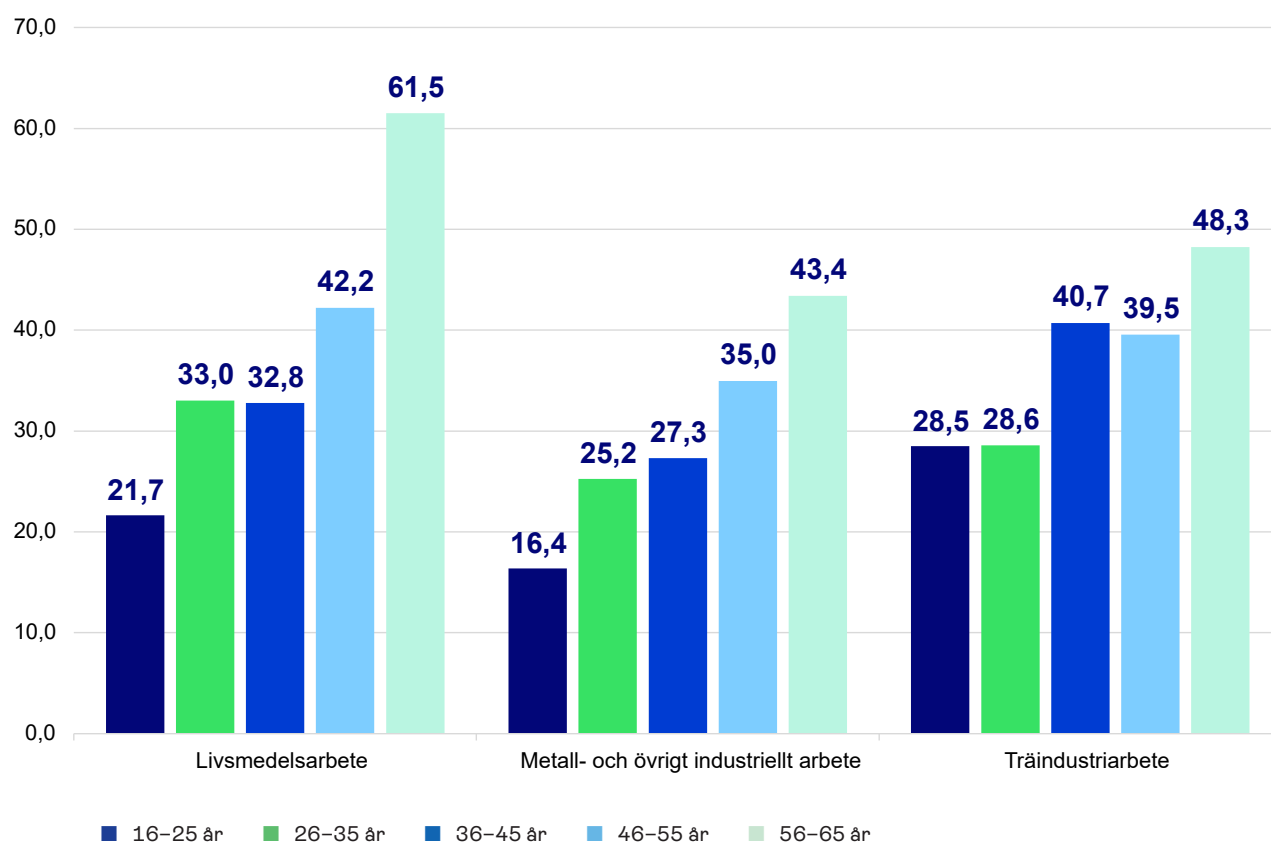
Risk för kortvarig sjukfrånvaro över tid per åldersgrupp

Mönstret med högre risk ju högre ålder man uppnår finns även för kortvarig sjukfrånvaro, men är inte lika påtagligt som vid långvarig sjukfrånvaro. En orsak till detta är

att diagnossammansättningen skiljer sig mellan kortvarig och långvarig sjukfrånvaro, vilket vi kommer se i följande avsnitt.

Diagram 19

Risk för kortvarig sjukfrånvaro per åldersgrupp 2023. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

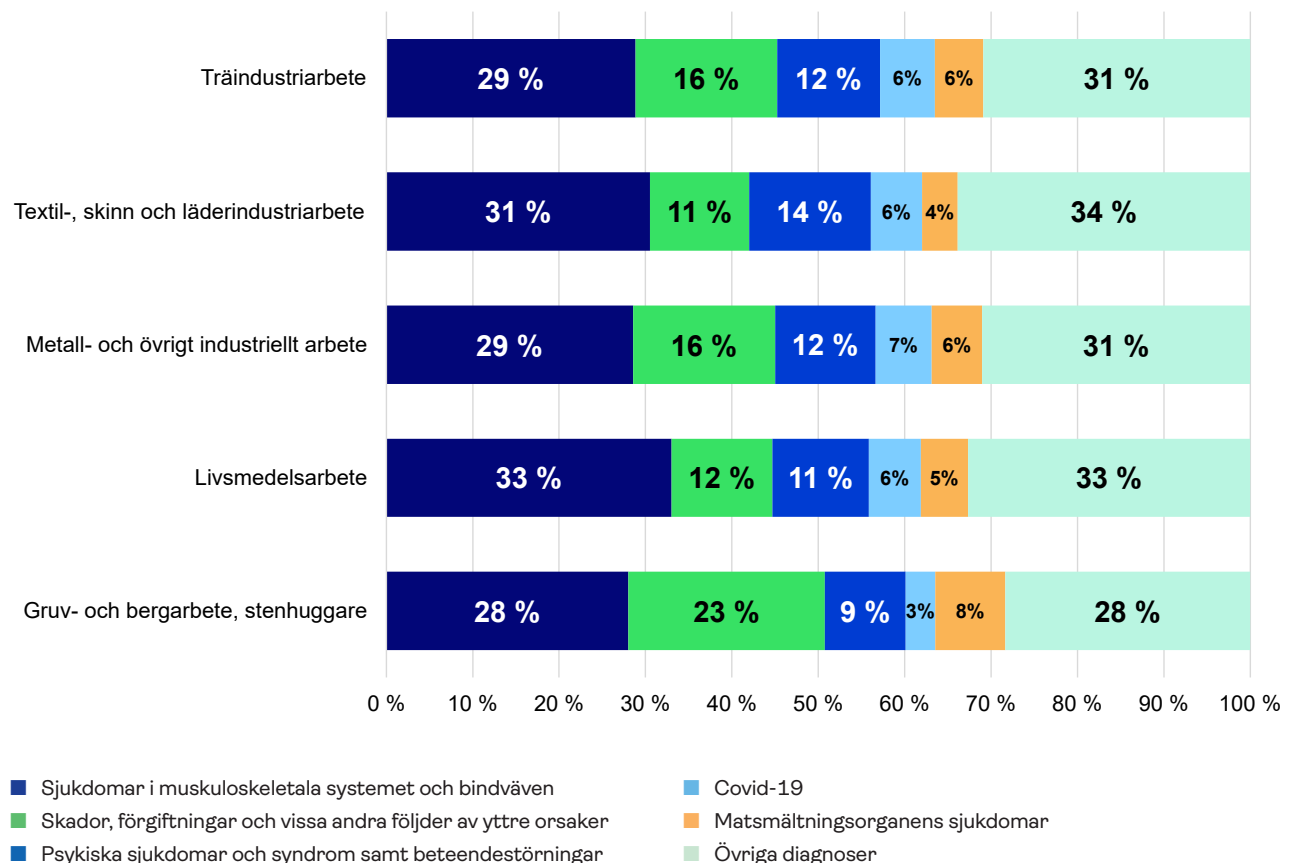
Vilka diagnoser orsakar kortvarig sjukfrånvaro?

Diagnosfördelningen vid kortvarig sjukfrånvaro visas i **diagram 20**. I likhet med långvarig sjukfrånvaro är *muskuloskeletala* diagnoser det vanligaste diagnoskapitlet bakom kortvarig sjukfrånvaro, men det utgör en mindre andel än vid långvarig sjukfrånvaro. *Skador vid olycksfall på fritiden*, liksom *covid-19* och *matsmältningsorganens*

sjukdomar, är vanligare vid kortvarig sjukfrånvaro än vid långvarig. Kortvarig sjukfrånvaro för *covid-19* förekom främst 2021. *Psykiska diagnoser, tumörer och cirkulationsorganens sjukdomar* är mindre vanliga vid kortvarig sjukfrånvaro än vid långvarig.

Diagram 20

Kortvarig sjukfrånvaro per diagnoskapitel 2021–2023. Kvinnor och män, privatanställda arbetare.

Upprepad sjukfrånvaro

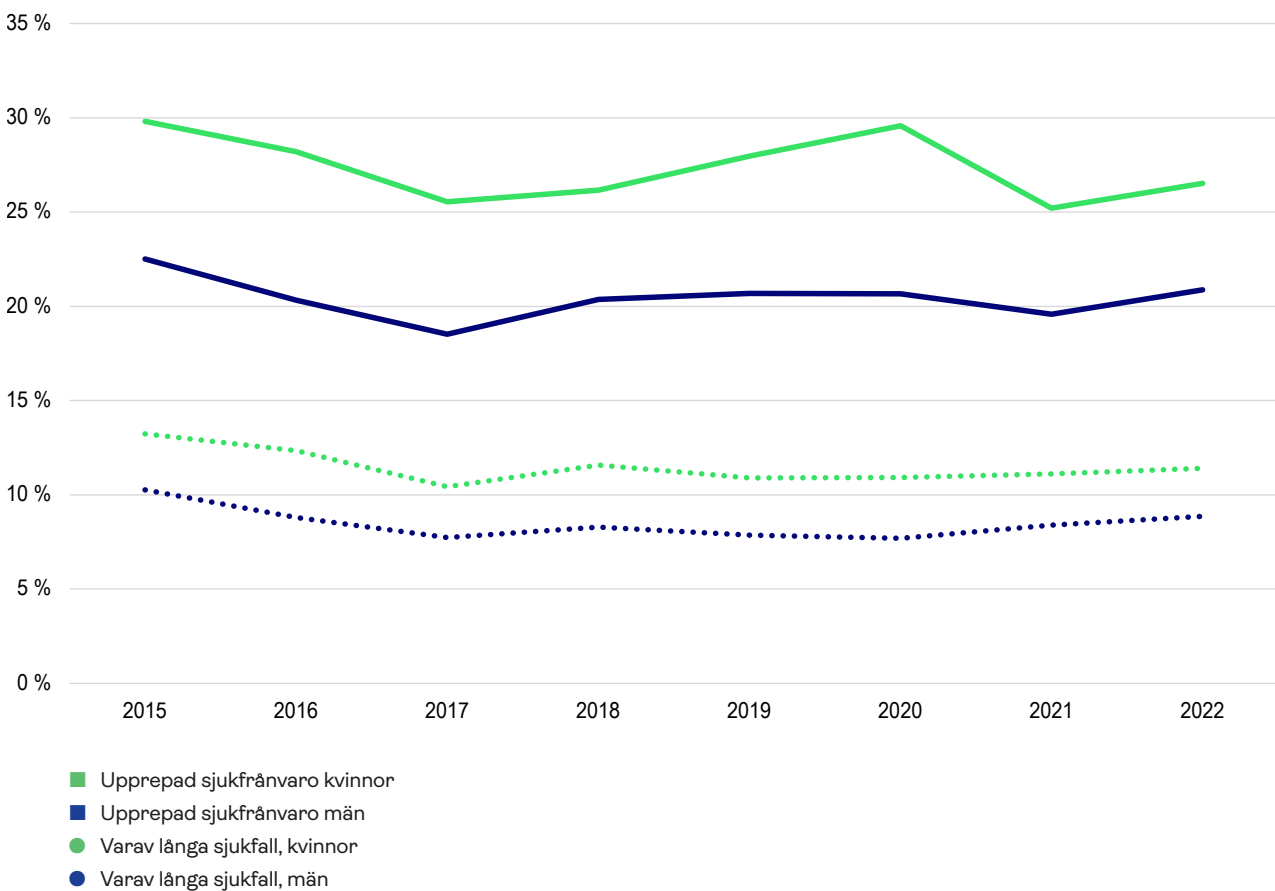
I detta avsnitt tittar vi på hur ofta ett nytt kort sjukfall följs av ytterligare minst ett sjukfall inom ett år från det att det första sjukfallet avslutas. Med nytt kort sjukfall avser vi sjukfall för individer som under minst ett år innan sjukfallets start inte varit sjukskrivna med ersättning från AGS.

Diagram 21 visar att andelen av de nya korta sjukfallen inom industrin som har efterföljande sjukfall har varit relativt stabil för män och varierat något mer för kvinnor. Kvinnor har en även en större andel efterföljande sjukfall än män. Äldre har över lag en större andel efterföljande sjukfall än yngre.

De heldragna linjerna i **diagram 21** visar andelen nya korta sjukfall med efterföljande sjukfall oavsett längd på det efterföljande sjukfallet. De streckade linjerna visar andelen som haft minst ett långt efterföljande sjukfall inom ett år från det första sjukfallets avslut.

Diagram 21

Andel nya korta sjukfall som efterföljts av ytterligare minst ett sjukfall inom ett år, kvinnor och män. Industrin, privatanställda arbetare.

Den upprepade sjukfrånvaron skiljer sig mellan de fem yrkesgrupperna, och förekommer oftast inom yrkesgruppen *textil-, skinn och läderindustriarbete* och mindre ofta inom gruppen *gruv- och bergarbete, stenhuggare*. Detta gäller både kvinnor och män.

Industrin har ungefär samma andel upprepade sjukfrånvaro som snittet för samtliga privatanställda arbetare. Detta gäller både kvinnor och män.

I ungefär hälften av de efterföljande sjukfallen tillhör diagnosen samma diagnoskapitel som i det ursprungliga sjukfallet. Det vanligast förekommande bytet av diagnoskapitel är att det ursprungliga sjukfallet tillhör diagnoskapitlet *skador och förgiftningar* och det efterföljande diagnoskapitlet *muskuloskeletal* diagnoser. Efterföljande sjukfall har över lag en något större andel psykiska och *muskuloskeletal* diagnoser och en mindre andel *skador och förgiftningar*, jämfört med nya korta sjukfall.

Förslag på förebyggande åtgärder

Stöd för förebyggande arbete från Afa försäkring

IA-systemet

Ett stöd i SAM-hjulet för systematiskt arbetsmiljöarbete. Med IA-systemet har du ett välfungerande stöd i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Enligt Arbetsmiljöverkets definition i AFS 2001:1 handlar det systematiska arbetsmiljöarbetet om att ”undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.”

<https://www.afaforsakring.se/ohalsa-och-arbetsskador/ia-systemet>

Forskning och utveckling

Läs mer om forskningen som Afa Försäkring finansierar på:

<https://fou.afaforsakring.se/sv/forskningsarkivet/filter>

Rehabiliteringsstöd

Rehabilitera kan man göra redan innan en medarbetare blir sjukskriven. Att söka arbetslivsinriktat rehabiliteringsstöd för att förebygga sjukfrånvaro bidrar till hållbarhet för både arbetstagare och arbetsplats. Vi kan lämna ersättning för kostnader för arbetslivsinriktad rehabilitering och insatser för att förebygga arbetsoförmåga vid både psykiska och fysiska besvär. Läs mer på:

<https://www.afaforsakring.se/ohalsa-och-arbetsskador/rehabiliteringsstod>

Stöd från Prevent

Prevent förmedlar kunskap om hur man genom ett hälsofrämjande arbetsmiljöarbete kan skapa framgångsrika företag med hög säkerhet och bra arbetsmiljö. Här kan du hitta material att använda inom industrin:

Arbetsmiljöarbete

Kom igång med arbetsmiljöarbetet. Att undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp är centralt i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

[Kom igång med arbetsmiljöarbetet](#)

Branschsidea för industrin

Här finns material för energibranschen, gruvindustri, kemisk industri, stålindustri, träindustri, massa och pappersindustri, livsmedelsindustri, grafiska branschen, lackeringsbranschen, m.fl.

[Arbetsmiljö för industri](#)

Introduktion inom industrin

En bra introduktion i arbetet är avgörande för att kunna jobba säkert och undvika olyckor. Introduktionen ska innehålla information om hur arbetet ska utföras så att skador kan undvikas. Det ökar säkerheten och gör att det går snabbare att komma in i arbetet.

[Introduktion inom industrin](#)

Ny i industrin

Ny i industrin är en webbutbildning för alla nyanställda, praktikanter och sommarjobbare inom industrin. Den ökar medvetenheten om risker och säkerhet, hur man ska skydda sig, vem man kan fråga och hur man är en bra kollega

[Ny i industrin](#)

Maskinsäkerhet – installation

Här hittar du Prevents alla webbsidor om maskinsäkerhet.

[Maskinsäkerhet – Installation](#)

Enkät om säkerhetskultur

God säkerhetskultur är att ha gemensamma värderingar, attityder och kunskap för att skapa en säker arbetsplats. Använd enkäten för att undersöka och förbättra er säkerhetskultur. Enkäten är anonym och kostnadsfri.

[Enkäten om säkerhetskultur](#)

Säkerhetskultur – säkrare arbetsplatser genom samverkan

Det här är en vägledning för chefer och skyddsombud som vill förbättra säkerheten på sina arbetsplatser genom att i samverkan arbeta med säkerhetskulturen. Vägledningen ger kunskap om vad säkerhetskultur är. Den ger också konkreta tips på hur chef och skyddsombud tillsammans kan arbeta med att förbättra säkerhetskulturen på arbetsplatsen för att förebygga risker, minska antalet olyckor och skapa en säkrare arbetsmiljö.

[Säkerhetskultur_2024.indd](#)

Må bra i skiftarbetet

Broschyren innehåller fakta och praktiska råd om hur du kan göra för att minimera hälsoriskerna vid skiftarbete.

[Må bra i skiftarbetet](#)

Gruvindustrins arbetsmiljö

Skriften beskriver olika delar i gruvindustrins arbetsmiljö och ger vägledning om hur risker kan förebyggas och hanteras med fokus på själva gruvdriften.

[Gruvindustrins arbetsmiljö](#)

Livsmedelsbranschens arbetsmiljö

En bok om arbetsmiljön i livsmedelsbranschen att använda i utbildning eller som guide i vardagen.

[Livsmedelsbranschens arbetsmiljö](#)

Jobba säkert inom slakteri och chark

Bilderbok som lyfter vanliga arbetssituationer som kan medföra risker. Det kan till exempel gälla slipning av knivar, styckning eller tunga lyft. Boken är lämplig vid introduktion av nyanställda och säsongsanställda, och passar alla oavsett språk.

[Jobba säkert inom slakteri och chark](#)

Styckning – exempel på åtgärder

Att stycka kött är ett exempel på handintensivt arbete eftersom det krävs kraft och sker i högt tempo under en längre period. Ofta sker styckning dessutom i kalla miljöer, vilket påverkar handens kapacitet och gör den mer känslig för ansträngning. Genom en kombination av åtgärder går det att hantera riskerna.

[Styckning – exempel på åtgärder](#)

Stålintustrins arbetsmiljö

Skriften innehåller en översikt över de vanligaste arbetsmiljöriskerna inom stålintustrin och exempel på förebyggande åtgärder.

[Stålintustrins arbetsmiljö](#)

Maskinkörkortet

Maskinkörkortet är en baskompetens inom trä- och möbelindustrin. Det erbjuder ett enhetligt och kvalitets-säkrat system där alla lär sig samma sak och kan styrka sin kompetens med utbildningsbevis. Maskinkörkortet kan användas såväl i företag som inom olika trätekniska utbildningar.

[Maskinkörkortet - Svenska](#)

Ytterligare stöd för förebyggande arbete

RAMP

RAMP är ett verktyg som stöder bedömning och hantering av belastningsergonomiska risker i yrken med manuella arbetsuppgifter.

[RAMP – Risk management Assessment tool for Manual handling Proactively | KTH](#)

Säkra sågverk

Webbutbildningen Säkra sågverk ger grundläggande kunskaper om god arbetsmiljö och säkerhetskultur på sågverk och om hur man kan minska risken för olyckor.

[Sågverk](#)

KemiGuiden

Kemiguiden är en vägledning för att arbeta med kemiska ämnen på ett säkert sätt. Den ger dig kunskap om hur du förbättrar säkerheten och minskar de kemiska hälsoriskerna på din arbetsplats.

[Kemiguiden](#)

Organisatorisk och social arbetsmiljö – OSA

Det handlar om frågor som arbetsbelastning, stress, ledarskap, arbetstid, konflikter och mobbning.

[Organisatorisk och social arbetsmiljö – OSA](#)

Arbetsplatsdialogen

Arbetsplatsdialogen är ett stöd som hjälper chefer och medarbetare att upptäcka tidiga tecken på ohälsa, hålla strukturerade samtal och anpassa arbetet. Fokus ligger på områdena balans i arbetet, kognitiv ergonomi och belastningsergonomi.

[Arbetsplatsdialogen – stöd för att förebygga ohälsa och sjukskrivning](#)

Guide för riskbedömning av handintensivt arbete

Handintensivt arbete innebär en ökad risk att utveckla belastningsbesvär i händer, underarmar och armbågar. Det är därför viktigt att tidigt upptäcka symtom på ohälsa.

Exempel på checklistor:

[Guide Handintensivt arbete.pdf](#)

Vill du ta del av
kommande publikationer?
Ladda ner och prenumerera på
våra statistikrapporter här:

afaforsakring.se/statistikrapporter

Publikation av Afa Försäkrings analysavdelning, kontakt:
analys@afaforsakring.se

Afa Försäkring • 106 27 Stockholm • 0771-88 00 99 • afaforsakring.se

afa
FÖRSÄKRING